

Slovenská národnostná škôlka Mlynky

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

Készült: 2017.

Iktatószám:

Elfogadta: az óvoda nevelőtestülete

Jóváhagyta: intézményvezető

Egyetértési jogot gyakorolt:

*" Ha a jövő évről akarsz gondoskodni,
vess magot,
ha egy évtizeddel számolsz,
ültess fát,
ha terved egy életre szól
embert nevelj!"*

(kínai mondás)

Tartalomjegyzék

1.	BEVEZETÉS	6
2.	ÓVODÁNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA.....	8
3.	INTÉZMÉNYÜNK ADATAI.....	8
4.	MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK	9
4.1	A mi óvodánk - Az óvoda bemutatása	9
4.2	Személyi feltételeink	10
4.3	Tárgyi feltételeink	13
4.3.1.	Az óvodai program céljaihoz rendelt eszközrendszer	13
4.3.2.	Egyéb tárgyi - dologi eszközök	14
5.	AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI	15
5.1	Gyermekekép	15
5.2	Óvodakép	15
5.3.	Az óvoda nevelési céljai.....	15
5.4	Az óvodai nevelésben alapelv:	16
6.	ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE.....	17
7.	NEVELÉSI FELADATOK.....	18
7.1.	Az egészséges életmód alakítása.....	18
7.1.1.	Az egészséges életmódra nevelés célja, feladatai:.....	19
7.1.2.A	fejlődés jellemzői óvodáskor végére:	19
7.2.	Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	20
7.2.1.	Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja: a gyermekek teljes körű	21
7.2.2.	Az óvodapedagógus feladatai:.....	21
7.2.3.	Az egészségnevelés és környezeti nevelés tartalma:	21
7.3.	Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása	22
7.3.1.	Feladatok:	23
7.3.2.	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	23
7.4.	Az anyanyelvi nevelés megvalósítása	23
7.4.1.	Célok:	23
7.4.2.	Feladatok:	24
7.4.3.	Az óvodapedagógus tevékenysége	24
7.4.4.	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:	25
7.5.	Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	26
7.5.1.	Az értelmi nevelés célja	26
7.5.2.	A tevékenységekben megvalósuló tanulás megszervezésével kapcsolatos feladatok	26
7.5.3.	A tanulási tevékenység szervezeti és munkaformái	27
8.	AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE.....	27
8.1.	Csoportszerkezet	27
8.2.	Óvodai életünk megszervezése	27
8.3.	Javaslat a napirend elkészítéséhez	28
9.	AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI.....	29
9.1.	Játék	29

9.1.1. Célunk	30
9.1.2. Az óvodapedagógus feladatai a játék irányításában	30
9.1.3. A játékhoz szükséges feltételek megteremtése:	30
9.1.4. A különböző játékfajták részletes leírása és azok irányításának elvei.....	31
9.1.5. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:	33
9.2 Munkajellegű tevékenységek	34
9.2.1. Az óvodai nevelés feladatai.....	34
9.2.2. A tevékenység fajtái:	35
9.2.3. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:	35
10. TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEK	35
10.1 Verselés, mesélés	35
10.1.1. Célok:	36
10.1.2. Az óvodai irodalmi nevelés feladatai	36
10.1.3. Az óvodapedagógus tevékenysége	36
10.1.4. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	37
10.2. Ének, zene, énekes játék, gyermektánc	37
10.2.1. A zenei nevelés célja:	38
10.2.2. Az óvodapedagógus feladatai:.....	38
10.2.3. A tevékenység tervezése	40
10.2.4. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:	40
10.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka	41
10.3.1. Cél:	41
10.3.2. Az óvodapedagógus feladatai:.....	41
10.3.3. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:.....	42
10.4. Mozgás	43
10.4.1. A mozgás hatása az értelmi képességekre:.....	43
10.4.2. Hatása a szociális képességek fejlődésére:.....	43
10.4.3. A mozgásfejlesztés fő feladatai:.....	43
10.4.4. Mozgásfejlesztés a szabad játékban	44
10.4.5. Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testneveléseken	44
10.4.6. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:	45
10.5. A külső világ tevékeny megismerése	45
10.5.1. A tevékenység célja, feladatai	45
10.5.2. Óvodapedagógus feladatai:	46
10.5.3. A tapasztalatszerzés módja.....	47
10.5.4. A környezeti nevelés keretei és helyszínei	47
10.5.5. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:	51
10.5.6. Az óvodai matematikai nevelés.....	51
11. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG	53
11.1. Cél:	53
11.2. Az óvodapedagógus feladatai:	53
12. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG.....	54

13.	AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE	55
13.1.	Az óvoda és a család	55
13.2.	Az óvoda és a Szülői Szervezet.....	56
13.3.	Az óvoda és az iskola.....	57
13.4.	Az óvoda és a fenntartó.....	57
13.5.	Az óvoda és a Kisebbségi Önkormányzatok.....	57
13.6.	Az óvoda a Pedagógiai Szakszolgálat, és a Gyermekvédelmi szolgálat	57
13.7.	Az óvodai és az egészségügyi intézmények.....	57
13.8.	Az óvoda és a Közművelődési Intézmények.....	58
13.9.	Az óvoda és az Egyházközség	58
13.10.	Az óvoda és a testvéróvoda kapcsolata	58
14.	A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	58
14.1.	Célunk	58
14.2.	Az óvodai nevelés feladatai.....	58
14.3.	Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell.....	59
15.	KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE.....	59
15.1.	A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése	59
15.2.	Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:	61
16.	A NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK ÉS NYELVÉNEK ÁPOLÁSÁVAL JÁRÓ FELADATOK.....	62
16.1.	A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése:	62
16.2.	A nemzetiségi óvodai nevelés célja:	62
16.3.	Feladat:.....	62
16.3.1.	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:	64
16.3.2.	Az óvodapedagógus feladatai:.....	64
16.4.	A szlovák nyelvi szókincs lehetséges tartalma a mindennapokban:.....	64
16.4.1.	A gyermekek gondozása során:.....	64
16.4.2.	Játék során:.....	65
16.4.3.	Munka során:.....	65
17.	ÓVODÁNK NEMZETISÉGI NYELVI PROGRAMJA NÁRODNOSTNÝ JAZYKOVÝ PROGRAM NAŠEJ ŠKÔLKY	65
17.1.	Všeobecné požiadavky:.....	66
17.2.	Program výchovnovzdelávacej práce v materskom jazyku v Mlynkoch.	67
17.3.	Možný obsah slovenskej jazykovej slovnej zásoby v každodennosti:	67
17.3.	Material zamestnamí z vecného učiva v slovenskom jazyku	68
17.3.1.	Pri výuke vecného učiva:	68
17.3.2.	Tematické okruhy z vecného učiva	69
17.3.2.	Hudobná výchova.....	70
17.3.3.	Literárna výchova.....	71
18.	ZÁRÓGONDOLATOK.....	72

1. BEVEZETÉS

*„ A gyermekek úgy éreznek,
ítélnék és cselekednek,
miként azt azoknál látják,
akiket szeretnek és becsülnék.”*

(Dr. Walovics Gyula)

Az óvodáskor az az életszakasz, mely egyszeri és megismételhetetlen, a legmeghatározóbb a gyermek életében.

Hogyan és milyen módszerekkel tudjuk végezni nevelő munkánkat?

Az óvodai nevelés csodálatos világa, a naponta megújulni képes inger gazdag környezet adja az intézményes nevelés alapját. Az óvodai személyiségfejlesztés, a tudatosan tervezett, szervezett, irányított pedagógiai munka egész életre kiható, meghatározó, felelősségteljes pedagógiai vállalkozás.

Az óvodai csoportokban naponta jelenik meg a csoda. A csodát létrehozó óvodapedagógusok elméleti ismereteik birtokában gyakorlati tapasztalatuk széles repertoárját felhasználva gyarapítják az óvodai nevelés módszertanát.

Minden nevelőtestületnek megadatott a lehetőség és feladat, hogy pedagógiai programjával megfeleljen a vele szemben támasztott követelményeknek.

Olyan célokat és feladatokat tűztünk ki, olyan szokás- és magatartásformákat alakítunk ki óvodásainkban, melyek egy életre meghatározóvá válnak személyiségükben.

Figyelembe vesszük a gyermekek eltérő fejlődési ütemét, egyéni bánásmódot alkalmazunk, hozzásegítjük őket, hogy elérjék önmaguk lehetőségeinek maximumát.

Nagy hangsúlyt helyezünk nemzetiségi identitásunkra, a szlovák önazonosság megőrzésére, ápolására, erősítésére, átörökítésére.

Az Óvodai nevelés országos alapprogramja alapján a nemzetiségi óvodai nevelés irányelveinek szellemével és a helyi sajátosságok figyelembevételével fogalmazzuk meg feladatainkat.

Programunk az alábbi jogszabályi előírások és dokumentumok figyelembe vételével készült:

- Óvodánk Alapító Okirata
- 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről (továbbiakban (Nkt.))
- 229/2012.(VIII.28.) Korm. Rendelete a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról (ONAP)
- 20/2012 EMMI rendelet A nevelési oktatási intézmények működéséről és névhasználatáról
- 22/2013. (III. 22.) EMMI rendelet egyes köznevelési tárgyú miniszteri rendeletek módosításáról
- 17/2013.(III.1) EMMI rendelet a nemzetiségi óvodai nevelés irányelve és a nemzetiségi iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 32/2012. (X. 8.) EMMI rendelet a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve és a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának irányelve kiadásáról
- 1997. tv. XXXI. törvény A gyermekek védelméről és jogairól
- 20/2012 EMMI rendelet 2. melléklete (Jegyzék a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről)
- Útmutató a pedagógusok minősítési rendszeréhez – Kiegészítő útmutató – Óvodai nevelés (Oktatási Hivatal)
- Országos tanfelügyelet – kézikönyv az óvodák számára (Oktatási Hivatal)
- Önértékelési kézikönyv óvodák számára (Oktatási Hivatal)

2. ÓVODÁNK KÜLDETÉSNYILATKOZATA

Maximálisan törekszünk a nyugodt, kiegyensúlyozott, vidám légkör biztosítására.

Nevelőmunkánk során a gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével minden lehetőséget kihasználunk.

- Közvetlen és tágabb környezetünk, azok értékeinek megismerésére, megszerettetésére, pozitív érzelmi viszony megalapozására.
- Szemléletformálás és ismeretnyújtás az egészséges életmódról, az egészség megtartásának lehetőségeiről.
- Viselkedéskultúra-, az emberi együttélés szabályainak megalapozására.
- A kisebbségi életmódhoz tartozó hagyományok, szokások ápolására, erősítésére, átörökítésére, falunk adta „kincseknek” a felhasználására az óvodai élet minden területén.
- Lehetőséget biztosítunk közös élmények szerzésére a közösségi érzés erősítése érdekében.

3. INTÉZMÉNYÜNK ADATAI

Az intézmény neve: *Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda*

Slovenská Národnostná Škôlka Mlynky

OM azonosító száma: 032883

Az alapító okirat kelte, száma: 2013. augusztus 27. (84/2013. (VIII.27) sz. önk. határozat)

A költségvetési szerv székhelye, címe: 2098 Pilisszentkereszt, Mester u. 2.

A költségvetési szerv alapítója, fenntartója: Pilisszentkereszt Község Önkormányzata

A költségvetési szerv irányító szerve és székhelye: Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselőtestülete, 2098 Pilisszentkereszt Fő u. 12.

Az intézmény működési köre: Pilisszentkereszt község közigazgatási területe

Gyermekcsoportok száma: 4

Maximális gyermeklétszám: 100 fő

Az óvoda jogállása: Önálló jogi személyként önállóan működő költségvetési szerv, nevelési intézmény. Gazdálkodási feladatait Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának Polgármesteri Hivatala látja el, az Önkormányzat képviselőtestülete által jóváhagyott éves költségvetés előirányzatainak keretei között.

Az óvoda a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény.

Az óvoda alapfeladata:

- Az alapító okiratban meghatározott óvodai nevelés, ellátás. A gyermekek neveléséhez szükséges teljes óvodai életet magába foglaló foglalkozások keretében folyik és ellátja- a gyermek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényben meghatározottak szerint – a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.
- Szlovák nemzetiségi nevelés, ellátás.
- Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelése, a beszéd fogyatékos gyermekek integrált nevelése.
- Esélyegyenlőséget célzó általános, komplex tevékenységek és programok.
- Pedagógiai szakszolgáltató tevékenység (logopédiai ellátás).
- Óvodai étkeztetés.
- Iskolai étkeztetés
- Munkahelyi étkeztetés.

Az alapfeladat ellátását segítő tevékenységek szabad kapacitásának hasznosítása érdekében szolgáltatásokat végezhet, helyiségeket adhat bérbe.

Az óvodai nevelőmunka az Óvodai nevelés országos alapprogramjára és a Nemzeti, etnikai kisebbségi óvodai nevelés irányelveire épül. Az óvoda pedagógiai programját a Szülői Szervezet véleményezte, a nevelőtestület elfogadta, a nemzetiségi önkormányzat, valamint a fenntartó egyetértési jogát érvényesítette.

4. MŰKÖDÉSI FELTÉTELEK

4.1 A mi óvodánk - Az óvoda bemutatása

Óvodánk a pilisi kistélepülések egyikében működik. Községünk, Pilisszentkereszt-Mlynky, a Duna jobb partján, Visegrád, Esztergom és Szentendre által határolt területen fekszik a Pilis hegység ölében.

Mária Terézia az 1760-as években telepítette erre a helyre a szlovákokat. Jelenleg is a község lakóinak jelentős része szlovák nemzetiségűnek vallja magát, és ez meghatározza életünket.

A környék legrégebben lakott települése. A pálosok két vízimalmáról "Mlynky"-nek (Malmocskák) nevezik. A fellelhető dokumentumok alapján fontos szerepet játszott a

történelem során. Honfoglalás kori településeket tártak fel, és az írásos források arról tanúskodnak, hogy Gertrudisz királynő meggyilkolása itt a Pilisben történt. IV. Béla az apátság alapító levelének záradékában tanúskodik arról, hogy a királynő itt van eltemetve. „...mi szerint édesanyánk ott van eltemetve tisztességgel.”

A falu közössége híven őrzi múltját, szokásait, hagyományait. Régen a falu zöme szlovák anyanyelvű volt, elvéve találkozhattunk német nemzetiségű családokkal, ám az idők folyamán Ők is elszlovákosodtak.

A vegyes házasságok, a betelepülés, a természetes asszimiláció miatt már csak az idősek beszélik a nyelvet. A fiatalok passzív szókincse gazdagabb, mint az aktív, de újra megfigyelhetjük, hogy ők is intenzívebben érdeklődnek a nyelv iránt.

Óvodánk a század elején épült. Az 1902 - 1903-as tanévben nyitotta meg kapuit: Állami Kisdédóvó - néven.

Jelenleg is ebben az épületben folyik az óvodai nevelés - oktatás. Termeink esztétikusak, üde színűek, barátságosak, bútorzatukat folyamatosan korszerűsítjük.

Díszítésük, dekorációjuk a gyermekek életkorához igazodik és egyben tükrözi a csoportban dolgozó óvodapedagógusok egyéniségét, ízlését. Óvodánk víz- és csatornarendszerrel van ellátva. Saját telefontal, internet hozzáféréssel rendelkezünk. Az adminisztrációs munkánkat számítógép segíti. Fűtésünk földgáz üzemelésű központi fűtés.

Óvodánk zárt óvodai játszótérrel rendelkezik, amely az iskolai udvaron keresztül biztonsággal megközelíthető.

Homokozók, hinták, mászóakák és más mozgásfejlesztő játékszerek biztosítják a játéklehetőséget a gyermekek számára. Lehetőségeinkhez mérten folyamatosan újítjuk, bővítjük játszótéri eszközeinket.

4.2 Személyi feltételeink

Az óvodában, a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll. A nevelőmunka kulcs-szereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modell, mintát jelent a gyermek számára.

Intézményünkben felsőfokú végzettségű, jól képzett, gyermekszerető, a szülőket nevelőpartnernek elfogadó, kulturált, önmagukkal és környezetükkel is igényes

óvodapedagógusok dolgoznak. Fontos számunkra, hogy pedagógiai munkánk fejlesztése érdekében módszertani kultúránk, szaktudományi ismereteink folyamatosan fejlődjenek.

Minden óvodapedagógus más-más területen mutat az átlagostól eltérő, magasabb szintű pedagógiai tudást, felkészültséget, rátermettséget. Ötletekkel, javaslatokkal segítik egymást és az óvodavezetés munkáját. Nagy szeretettel, odafigyeléssel neveljük a ránk bízott gyermekeket. Igyekszünk megteremteni azokat a körülményeket, melyek a gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez elengedhetetlenül szükségesek.

A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit. A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Gyermekeink beszédjavítását logopédus látja el óraadóként, heti 6 órában.

Óvodapedagógusokkal szembeni elvárások:

- önállóság, elkötelezettség, pedagógiai optimizmus, hivatásszeretet, együttműködés, felelősségvállalás az óvoda pedagógiai céljai iránt
- az óvodai nevelés-fejlesztés tevékenységeihez kapcsolódó tudásterület, nézetek, közös értékrend melletti elkötelezettség
- a gyermekek személyiségének, emberi méltóságának mindenkor tiszteletben tartása
– az egyéni különbségek elfogadása, a gyermekek erre való nevelése
- a gyermekek életkorának, fejlettségének és személyiségének megfelelő módszerek megválasztása, tevékenységek során egyéni differenciálás alkalmazása
- megértő, elfogadó, befogadó, támogató attitűd, mely nemcsak a gyermekekkel, hanem a szülőkkel való kapcsolattartást is jellemzi
- pozitív, modellértékű anyanyelvi- kommunikációs magatartás, szóbeli és írásbeli kommunikációjának folyamatos és kritikus értékelése, fejlesztése, reflektív gondolkodás.
- munkájának folyamatos elemzése, erősségei, gyengeségei ismeretében reális értékelése, tudatos fejlesztése (önképzés, továbbképzésen való részvétel, házi bemutatók, fórumok szervezése, azokon való részvétel, könyvtár, szakfolyóiratok állandó használata), innováció támogatása.
- új, korszerű nevelési-oktatási-, képességfejlesztési módszerek, eszközök, munkaformák, tapasztalatszerzési módok és visszajelzési formák alkalmazása, ez irányú tudás egymással történő megosztása

- digitális, IKT eszközök (számítógép, laptop, cd lejátszó, projektor, fényképezőgép, kamera, internet stb.) használata a nevelő-oktató munkában, a képességfejlesztésben
- alkalmazkodó, együttműködő, aktív tagja a nevelőtestületnek, részvétel az óvodát érintő programok, feladatok megvalósításában
- online kommunikáció használata az intézményen belüli és kívüli szakmai együttműködés során
- aktív részvétel az intézmény fejlődését szolgáló tevékenységekben, pályázatok figyelésében, írásában, megvalósításában
- a szülőkkel való kapcsolatára jellemző:
 - a kölcsönös tisztelet és megbecsülés
 - a gyermekekről nyújtott teljes körű és valós információ nyújtása,
 - a családi vonatkozású információk szigorú titokként való kezelése
- az intézménnyel való kapcsolatára jellemző:
 - kollegiális munkakapcsolat, mely őszinte és tiszteletteljes viszony,
 - a nevelőtársak szakmai észrevételeinek nyitottan való fogadása
 - az óvoda belső életével kapcsolatos információk titokként való kezelése.

Óvodapedagógusaink a pedagógiai munkát közvetlenül segítőkkel, az óvoda technikai dolgozóival együttműködnek.

Az alkalmazotti közösségünk munkájára jellemző az igényesség, a hatékony munkavégzés és a jó együttműködés.

Az óvodapedagógusi tevékenység és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkája hozzájárul az óvodai nevelés eredményességéhez.

Dajkák és pedagógiai asszisztens segítik közvetlenül nevelő munkánkat.

A dajka, pedagógiai asszisztens szerepe és feladatai:

Az óvodapedagógus munkáját kiegészítve kompetens szerepkört töltenek be az óvoda óvó-védő funkciójának teljesítése során.

Elvárás, hogy:

- kapcsolatukat a gyermekekkel és a kollégákkal pozitív attitűd jellemezze.
- a kiemelt figyelmet igénylő gyermekekkel való modell értékű, személyes kapcsolat kialakítása, fenntartása
- az óvodapedagógusokkal együttműködőek, segítik munkájukat céljaik megvalósítása érdekében
- bekapcsolódnak, rész vesznek a gyermekek játéktevékenységébe

- segédkeznek a fejlesztő eszközök előkészítésében, elpakolásában
- az óvodai környezet rendjének, tisztaságának fenntartása

4.3 Tárgyi feltételeink

Az óvodának rendelkeznie kell a pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel.

Gyermekeink nevelése négy csoportban történik, amennyiben az aktuális gyermeklétszám meghaladja a terem befogadó képességét, abban az esetben az adott csoport megosztottan működik.

Óvodánk földszinti részén három terem egy fürdőszobával biztosítja a gyermekek nevelését.

A közlekedő folyosón vannak gyermekeink öltöző polcai elhelyezve.

Negyedik termünk az emeleten van nagysága közepes, külön fürdőszobával rendelkezik, mely hatalmas előnyt jelent gyermekeknek és óvónőknek egyaránt.

4.3.1. Az óvodai program céljaihoz rendelt eszközrendszer

A játéktevékenység eszközei

A játék az óvodáskorú gyermek alapvető tevékenysége, az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játékszer motiválja, ösztönzi, gazdagítja a gyermek elképzeléseit, segíti elgondolásainak megvalósítását.

Óvodánk tárgyi-dologi fejlesztését úgy tervezzük, hogy minden évben bővíteni tudjuk játék eszköztárunkat. Természetesen figyelembe kell vennünk a rendelkezésünkre álló anyagi fedezetet.

Pályázatok, szponzorok, szülők támogatásával gazdagítjuk, színesítjük óvodai életünk tárgyi feltételeit és minőségét.

Az óvodai tanuláshoz szükséges fejlesztési eszközök

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos (az óvodapedagógus által irányított) spontán tevékenység, játékos tapasztalatszerzés, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

Az óvodai tanuláshoz szükséges fejlesztési eszközellátottságunk megfelelőnek mondható, lehetőségeinkhez mérten folyamatosan fejlesztjük.

Az óvodai meséskönyvek, ismeretterjesztő könyvek, szakkönyvek

- Gyermekkönyvek

Minden csoport rendelkezik magyar és szlovák nyelvű könyvekkel.

- A szakkönyvek az óvodai könyvtárban vannak elhelyezve, az óvónők bármikor kézbe vehetik. Az újonnan megjelenő szakirodalmat igyekszünk beszerezni.

Óvónőink sokféle játékot, fejlesztési eszközt készítenek, készíttetnek.

Gyermekeink testi képességeinek fejlesztését termeinkben és a szabadban valósítjuk meg, melyekhez mozgásfejlesztő tornaeszközöket alkalmazunk. Ezek az eszközök kedvezően befolyásolják a gyermekek testi fejlődését, növekedését és teljesítőképességét.

Az anyanyelvi nevelés, a bábozás, dramatizálás motiválásához különböző bábok állnak rendelkezésünkre, úgy a gyerekek, mint a felnőttek számára.

Minden csoport rendelkezik audiovizuális eszközökkel, melyek segítségünkre vannak mindennapjainkban, ezeket is igyekszünk folyamatosan korszerűsíteni, fejleszteni, cserélni.

Fontosnak tartjuk, hogy a költségvetés által biztosított anyagi eszközökkel a leghatékonyabban gazdálkodjunk. Ezt kiegészítve támogatásokkal, pályázati pénzekkel, a szülők segítségével (ovidélután, aprók pénze), rendezvényekkel a Pilisszentkereszti Óvodás Gyermekekért Alapítvány segítségével, valamint egyéb források felkutatásával igyekszünk óvodánkat szebbé, otthonosabbá tenni.

Óvodánk legyen az a hely, ahol mindenki jól érzi magát, felnőtt és gyerek is.

4.3.2. Egyéb tárgyi - dologi eszközök

Óvodánk zárt óvodai játszótérrel rendelkezik, ahol biztosított a gyermekek számára a szabad mozgás.

A légfürdőzés mellett a frissítő vizet is biztosítjuk a gyerekek számára.

Játszóterünket folyamatosan látjuk el újabb és újabb eszközökkel, felszereltségét bővítjük a terület adta lehetőséget, valamin anyagi lehetőségeinket figyelembe véve.

A konyha az óvoda épületében működik. 2002. augusztus 21.-től HACCP rendszert (Élelmiszer biztonsági rendszer) a meglévő feltételek mellett működtetjük.

5. AZ ÓVODA HELYI NEVELÉSI ALAPELVEI, ÉRTÉKEI, CÉLKITŰZÉSEI

5.1 Gyermekkép

Óvodai nevelésünk gyermekközpontú, befogadó, a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik.

Meggyőződésünk, hogy csak a családdal együttműködve lehet igazán boldog, kiegyensúlyozott gyermeket nevelni.

Olyan gyermekeket szeretnénk nevelni, akik pozitív énképpel rendelkeznek, érdeklődők, nyitottak az őket körülvevő világra, és annak változásaihoz megfelelő módon tudnak alkalmazkodni.

5.2 Óvodakép

Óvodánk alapvető funkciója: óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkció.

Hangsúlyozzuk a család elsődleges, kiemelkedő szerepét, a családdal való együttműködés fontosságát a gyermekek mindenek felett álló érdekének figyelembe vételével.

Célunk, hogy gyermekeink személyisének fejlődése, képességeinek kibontakoztatása elérje lehetőségeik maximumát.

Nagy hangsúlyt helyezünk nemzetiségi identitásunkra, a szlovák önazonosság megőrzésére, erősítésére, hagyományaink ápolására és a szlovák nyelvi nevelésre.

5.3. Az óvoda nevelési céljai

„Gyönyörű, ha az ember célba lát

És el is éri azt, tűzön-vízen át.”

(Ibsen)

Az óvodai nevelés célja, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok kiegyenlítését, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az ember egyedi, mással nem helyettesíthető individuum és szociális lény egyszerre.

A gyermek személyiségfejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori

szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakoztatásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva minden gyermek számára az egyenlő hozzáférést. Nem ad helyet az előítéletek kibontakozásának sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.

Az óvoda a közoktatási rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének optimális feltételeit.

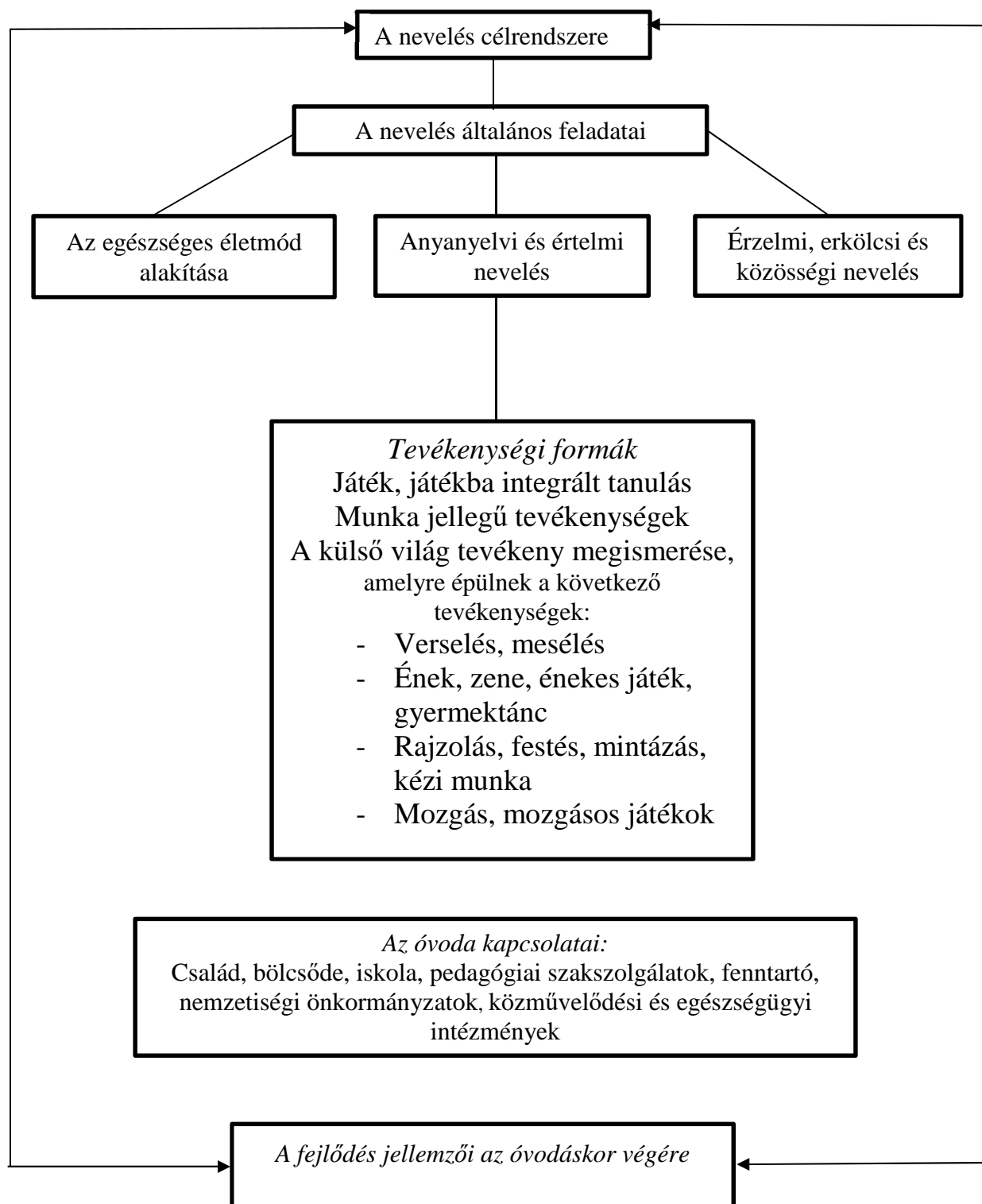
5.4 Az óvodai nevelésben alapelv:

- A gyermeki személyiséget elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi;
- A nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását;
- Az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai intézkedéseknek a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.

Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik:

- A gyermeki szükségletek kielégítéséről; az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről.
- A testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor-specifikus alakításáról; a gyermeki közösségben végezhető sokszínű - az életkornak és fejlettségnek megfelelő tevékenységekről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékra; e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségterületek emberi értékek közvetítéséről; a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.
- A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét (hagyományápolás, pozitív érzelmi viszony kultúráinkhoz, a kisebbségi nyelvhez).
- A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.

6. ÓVODAI NEVELÉSÜNK RENDSZERE

7. NEVELÉSI FELADATOK

„A kisgyermekkel mindent elérhetünk

Személyes példa és tett által”

(Brunsztik Teréz)

Az óvodai nevelés feladata:

- az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése
- az egészséges életmód alakítása
az egészségnevelés és a környezeti nevelés elvei
- az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

7.1. Az egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása, a gyermek testi fejlődésének elősegítése ebben az életkorban kiemelt jelentőségű.

Feladatok:

- a gyermek gondozása, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése;
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése;
- a gyermeki testi képességek fejlődésének segítése;
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése;
- az egészséges életmód, a testápolás, az étkezés, az öltözködés, a pihenés, betegségmegelőzés és az egészségmegőrzés szokásainak alakítása;
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása, a környezettudatos magatartás megalapozása;
- megfelelő szakemberek bevonásával, a szülő az óvodapedagógussal együttműködve speciális gondozó, prevenció és korrekció testi, lelki nevelési feladatok ellátása.

7.1.1. Az egészséges életmódra nevelés célja, feladatai:

Az egészségfejlesztés célja, hogy minden gyermek az óvodában töltött időben részesüljön a teljes testi- lelki jólétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, a nevelési intézmény mindennapjaiban rendszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységben.

Feladatok:

- Egészséges környezet biztosítása,
- A gyermek gondozása:
 - testápolás: a gyermekek egészségének védelmét, testük, ruházatuk gondozását, rendszeres, szükség szerinti tisztálkodásukat és tisztaságigényük kialakulását szolgálja. A gyerekeket fokozatosan juttatjuk el arra a szintre, hogy ügyeljenek a tisztaságra, a rendre és a személyes gondozottságukra.
 - öltözködés: segítséget nyújtunk abban, hogy óvodáskor végére önállóan, megfelelő sorrendben öltözzenek, vetkőzzenek, holmijukat tartsák rendben.
 - táplálkozás: az önálló étkezést, az önkiszolgálás szokásait fokozatosan alakítjuk, megfelelő időt hagyva a gyermekeknek. Így sajátítják el az étkezés közbeni kulturált viselkedést és az evőeszközök helyes használatát.
- A gyermek testi képességeinek fejlesztése, a mindennapi edzési lehetőségek biztosítása.
- Séta, szabad játék a friss levegőn.
- Nyugodt pihenés, alvás biztosítása.

7.1.2. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Teljesen önállóan mos kezet, használja a törölközőt.
- Önálló öltözködésre képes, ruháját be-, és kikapcsolja, cipzározza, gombolja.
- Cipőfűzőjét önállóan beköti.
- Önállóan végzi teendőit az illemhelyen.
- Önállóan és megbízhatóan mos fogat.
- A papírzsebkendő szükségességét észreveszi, helyesen és önállóan fúj orrot.
- Szívesen segít a felnőttnek, egyre több feladatot lehet rábízni. (Pl.: virág öntözés, kis seprűvel sepregetés, portörletés stb.)

- Étkezésnél helyesen használja a vendéglétséget is, kulturáltan, csukott szájjal, tisztán eszik.
- Igénye van a rendre, a használati tárgyakra vigyáz. Az ajtót csendben nyitja, zárja, a széket nem húzza, hanem emeli maga alatt.

7.2. Az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

Az egészség- és környezeti nevelés nagy jelentőséggel bír a kisgyermek személyiség fejlesztésében. A mindennapos óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja nevelés középpontjába.

Az egészség testi, lelki, társ kapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladatával, azaz: annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat.

- Az egészség- és környezeti nevelés akkor hatékony, ha teljes körű. áthatja az óvodai élet egészét:
- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés kialakításában valamennyi pedagógusnak és a pedagógiai munkát segítő dolgozónak kiemelt a felelőssége és a kötelessége.
- Az egészségnevelés és környezeti nevelés tevékenységei valamennyi gyermek aktív, cselekvő bevonásával valósulnak meg.
- Prioritást élvez az egészséges életmód, a testápolás, étkezés, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés, az egészségmegőrzés szokásainak alakítása és a környezettudatos magatartás belső igénnyé fejlesztése
- Az egészségfejlesztés és a környezeti nevelés felvilágosítással, a munka- és balesetvédelmi előírások betartásával és betartatásával, a veszélyhelyzetek feltárásával és elhárításával történik.
- A tevékenységek megtervezésében, megvalósításában és értékelésében aktívan szerepet vállalnak a szülők, a civil szervezetek, valamint az óvoda társadalmi környezetéhez tartozó szervezetek, intézmények.

Az egészségnevelési és környezeti nevelés elvei:

- a környezet állapotára érzékeny gondolkodásmód kialakítása
- rendszerszemléletre nevelés
- fenntarthatóságra nevelés, az elvekkel való azonosulás elősegítése

- érzelmi és értelmi környezeti nevelés
- optimista életszemlélet kialakítása
- tapasztalaton alapuló, kreatív környezeti nevelés
- tolerancia és segítő életmód kialakítása

7.2.1. Az egészségnevelési és környezeti nevelés célja: a gyermekek teljes körű

egészségfejlesztésének – lelki, testi, értelmi, érzelmi és akarati tulajdonságaiknak – biztonságban és egészséges környezetben történő alakítása.

7.2.2. Az óvodapedagógus feladatai:

- Az egészséget támogató, biztonságos, esztétikus környezet kialakítása és védelme
- Környezettudatos magatartásformák fejlesztése
- A helyes napirend és életrend kialakítására nevelés
- Alapvető higiéniai normák megismertetése és betartatására szoktatás
- Annak tudatosítása, hogy az egészségvédelem fontos és tenni kell érte.
- A gyermekek megismertetése a konfliktuskezelés, együttműködési készség, döntési képesség, érzelmi, indulati állapot, kapcsolati zavarok kezelésének, fejlesztésének lehetőségeivel, a kapcsolatteremtés és a drámajáték eszközeivel.
- Az anyag- és energiatakarékos óvodaüzemeltetés és a pedagógusok példamutatása.

7.2.3. Az egészségnevelés és környezeti nevelés tartalma:

- Az egészséges táplálkozás.
- A mindennapos testnevelés, testmozgás, levegőzés.
- A testi és lelki egészség fejlesztése.
- A baleset megelőzés és elsősegélynyújtás.
- A személyi higiéné.
- A környezettudatos magatartás és viselkedés szokás- és normarendszerének kialakítása.

7.3. Az érzelmi és erkölcsi nevelés és a szocializáció biztosítása

*„ A gyerekek úgy éreznek, ítélnek
és cselekednek, miként azt azoknál látják,
akiket szeretnek és becsülnek.”*

(Dr. Wlassics Gyula)

Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartás érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül.

Mindezt szükséges, hogy a gyermeket már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érhék- az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

Az óvoda egyszerre segítse a gyermek szociális érzékenységének fejlődését, én tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező és önértékesítő törekvéseinek.

Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.

A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményeken alapuló tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség, a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának) fejlődése, szokás- és normarendszerének megalapozása.

Az óvoda a gyermek nyitottságára épít, és hozzá segíti , hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazokat megbecsülje.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus és az óvoda valamennyi alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Az óvodai élet megkezdésével szükségszerűen megszűnik a gyermeknek addig kizárólag a családhoz fűződő szoros kötődése. Új környezetbe kerül, számára eddig ismeretlen közösségi életbe kell beilleszkednie. Ez még az érzelmileg stabil gyerekeknek is nehézséget okozhat, melyet idővel megszüntethet az óvodai nevelőhöz fűződő bizalmas viszony fokozatos alakítása. Az óvónő a gyermek legkülönbözőbb érzelmi igényeivel és kapcsolatteremtő készségével szembesül. Az egyes gyerekek individuális szükségleteinek megértő és empátikus fogadása éppúgy az érzelmi nevelés része, mint az óvoda harmonikus alaplégkörének megteremtése.

7.3.1.Feladatok:

- Barátságos légkör, otthonos, szeretetteljes életkörülmények biztosítása.
- Az óvónő-gyermek, gyermek-gyermek kapcsolatot pozitív érzelmi töltés jellemezze.
- A gyermekek társas szükségleteinek kielégítése.
- Közös élményekre épülő tevékenységek megszervezése.
- Közösségi élet szokásainak és a közösségi magatartás kialakítása.
- Egyéni törődést igénylő gyermekek nevelése.

7.3.2.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

A szociálisan érett gyermek egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését, feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb elvégzésében nyilvánul meg.

7.4. Az anyanyelvi nevelés megvalósítása

A kisgyermek minden tevékenységét a nyelvrendszere fogja össze kerek egészé. A gyermek beszédfejlődésének és szocializációjának folyamata szoros összefüggésben van.

7.4.1.Célok:

- A beszéd és a kommunikáció iránti vágy felkeltése és erősítése.
- A kommunikáció különböző formáinak alakítása az óvodai tevékenység egészében, ezáltal a szocializáció elősegítése.
- A nyelvtanilag helyes, szép beszéd elősegítése, általa az esztétikai érzék fejlesztése.
- A gyermekek életkorának megfelelő irodalmi élmények, valamint a rendszeres könyvtárlátogatások segítségével a könyv- és irodalom szeretetének megalapozása.

7.4.2. Feladatok:

Olyan légkört biztosítunk, olyan helyzeteket teremtünk, amelyben a gyermekek szívesen megnyilatkoznak: beszélnek, mesélnek, kérdeznek, kifejtik véleményüket, kapcsolatokat kezdeményeznek, meghallgatnak másokat, érzelmeiket, elképzeléseiket megfelelő formában fejezik ki.

7.4.3. Az óvodapedagógus tevékenysége

A fejlesztés tartalma:

- Játékos hangutánzásokkal, feladatokkal segítjük a helyes légzéstechnika, az artikuláció kialakulását, az önálló beszédprodukciónak fejlődését.
- Közvetítjük az alapvető, az életkornak megfelelő illemszabályokat.
- A megismerésre szánt irodalmi anyagot népi mondókákból, rigmusokból, legismertebb költőink zenei hatású verseiből, egyszerű cselekményű, ritmikus ismétlődéseket tartalmazó mesékből állítjuk össze.
- A nagyobb gyermekeknél fokozott szerephez jut a szép magyar beszéd. A helyes kiejtésen, mondatszerkesztésen át az egyre gazdagabb tartalmú elbeszélések, kreatív szövegalkotások jellemzik a gyermekek kifejezőkészségét.
- Megismertetünk velük olyan közmondásokat, szólásokat, népi találós kérdéseket, tréfás kifejezéseket, amelyeket környezetük gyakran hangoztat.
- A nyelv szépsége, kifejezőereje, s az általa közvetített irodalmi anyag nyújtotta esztétikai élményen túl programunk fontos eleme a könyvtárlátogatás is. Ezzel kívánjuk megalapozni, hogy gyermekeink igényeljék az irodalmi élmények befogadását és használják ki a könyvtár nyújtotta lehetőségeket.

A tevékenység tervezésének irányelvei:

A környezet hatásának, a pozitív, megerősítő nevelői attitűdnek kiemelkedő szerepe van a beszéd, a kommunikáció alakulásában, ezért fontosnak tartjuk a gyermekeket körülvevő személyek beszédkulturájának, kommunikációs szintjének folyamatos emelését. E folyamatot segíti a mintaként szolgáló óvodapedagógusi beszédviselkedés, ezért mondanivalónkat világosan és érthetően, adekvát gesztusokkal, mimikával fejezzük ki. Érzékeltesük nyelvünk kifejező erejét, szépségét. Törekedjünk a szemléletességre, a képszerű kifejezések alkalmazására.

A tevékenység szervezésének módszerei

Kezdeti időszakban a fejlesztés leghatásosabb eszköze a mondóka, a vers, a mese, a bábozás és a dramatikus játék. Ezek segítik a gyermekeket a helyes kiejtés, a nyelvtanilag helyes beszéd elsajátításában. Általuk fejlődik beszédészlelési képességük, megismerik a különböző kapcsolatteremtő technikákat. A bábjáték, dramatikus játék a gyermeki önkifejezés fontos eszközei, melyek segítik a gyermekeket szereplési és közlési szükségleteik kiélésében, lehetőséget teremtenek a társalgási kedv fokozására és az önálló beszédprodukciókra. A beszédértés képességének fejlődése természetes beszédhelyzetekben, mesehallgatás közben valósul meg. Érdemes azonban külön segíteni ezt a folyamatot azáltal, hogy megfigyeljük, segítjük a mindennapi megbízásaink megértését, adekvát-e a ráadott válasz, vagy sem.

Előfordulnak azonban olyan hangképzési, kiejtési pontatlanságok, beszédértési hiányosságok, amelyek javítása, fejlesztése szakember – logopédus – segítségét igényli.

A beszélgetés, a párbeszéd, a vita a legtermészetesebb kommunikálás. A problémák megoldására leginkább a szimbolikus játékok bizonyulnak. Ennek lehet módszere a bábozás, dramatizálás, vagy szerepjátszás. Ehhez minden csoportban kialakítunk egy állandó, meghitt helyet, ahol a gyermekek nap, mint nap meghallgathatják kedvenc meséiket, átélhetik kedvelt szereplőik kalandjait, részesei lehetnek a csodás átváltozásaiknak, a rendelkezésükre álló jelmezekkel, bábokkal maguk is eljátszhatják, alakíthatják az eseményeket.

7.4.4.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Kialakulnak az érthető és kifejező beszédkészség alapjai.
- Környezetükkel megfelelően kommunikálnak, használják a non-verbális kommunikáció jelzéseit.
- Viselkedéskultúrájukba beépülnek az alapvető illemszabályok.
- Gondolkodásuk, képzeletük, fantáziájuk, szándékos figyelmük fejlődik, beszédkészségük, beszédkedvük erősödik.
- Várják, igénylik a mesét.
- Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- Tudnak meséket, verseket, történeteket kitalálni.
- Megalapozódik a könyv- és könyvtárhasználat igénye, kialakulnak az ehhez kapcsolódó viselkedésformák.

7.5.Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra, valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

7.5.1.Az értelmi nevelés célja

A gyermek spontán szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) fejlesztése.

7.5.2.A tevékenységekben megvalósuló tanulás megszervezésével kapcsolatos feladatok

A gyermekek érdeklődésére, kíváncsiságára, mint életkori sajátosságra építve biztosítjuk a változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a természeti és társadalmi környezetről.

A manuális képességek fejlesztése mellett fontosnak tartjuk az értelmi képességek fejlesztését is. Ennek alapján építjük be az élményeket, ismereteket. Az élmények egy részét tudatosan tervezzük, ilyenek a kirándulások, séták, de odafigyelünk a spontán jövő élmények kihasználására is.

Az óvodában a személyiség kibontakoztatására, a különböző képességek fejlesztésére orientálunk.

A gyermek érdekében a legmegfelelőbb helyzet megtalálására, az egyéni bánásmód alkalmazására törekszünk, így minden gyermeket hozzásegítünk ahhoz, hogy elérje önmaga lehetőségeinek maximumát.

Egy-egy témakörhöz megtervezzük az odaillő játékokat, lehetőségeket nyújtva a gyermekeknek a témában való elmélyülésre, az ismeretek bővítésére, azok gyakorlására.

A tervezés minden esetben közösen elfogadott elvek alapján, a módszertani szabadság elvének figyelembevételével történik.

Az óvodai munkaterv alapján bontják le a feladatokat az óvónők saját csoportjukra és kialakítják egyéni arculatukat.

7.5.3.A tanulási tevékenység szervezeti és munkaformái

Az ismeretek átadásának, feldolgozásának, szervezeti és munkaformájának megválasztása az óvodapedagógus feladata. Ez függ az adott témától, tartalomtól, a fejleszteni kívánt képességi területtől, a gyermekek életkorától, fejlettségi szintjétől, valamint a csoport létszámától és összetételétől.

Az alkalmazott módszerek és eszközök megválasztása szintén az óvodapedagógus kompetenciája.

8. AZ ÓVODAI ÉLET MEGSZERVEZÉSE

8.1.Csoportszerkezet

Jelenleg azonos életkor szerint szerveződő csoportjaink vannak, melyek megengedik és biztosítják a gyermekek saját ütemük szerinti fejlődését. A továbbiakban is az aktuális bejövő gyermeklétszámhoz alakítjuk a csoportokat.

8.2. Óvodai életünk megszervezése

A gyermek egészséges fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a hetirend biztosítja a feltételeket. Ezek a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermekek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása, szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napirendet és a hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak is kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését, együttműködve a gondozást végző munkatárssakkal.

Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését, fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a jóváhagyott pedagógiai program alapján valósulhat meg a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében megszervezve az óvodapedagógus jelenlétében és közreműködésével.

Az óvoda teljes nyitva tartási idejében a gyermekekkel történő foglalkozások mindegyikét óvodapedagógus irányítja.

8.3.Javaslattevő a napirend elkészítéséhez

Időkeret	Tevékenységek
7 ⁰⁰ - 7 ³⁰ 30 perc	Gyülekező, szabad játék az összevont csoportban
7 ³⁰ - 8 ³⁰ 60 perc	Szabad játék, kezdeményezés
8 ³⁰ - 8 ³⁵ 5 perc	Játékpakolás, rendrakás
8 ³⁵ - 8 ⁴⁰ 5 perc	Mindennapos testnevelés
8 ⁴⁰ - 8 ⁵⁰ 10 perc	Mosakodás, terítés
8 ⁵⁰ - 9 ¹⁰ 20 perc	Tízórai
9 ¹⁰ - 9 ²⁰ 10 perc	Mosdóhasználat
9 ²⁰ - 10 ²⁰ 60 perc	Szabad játék, kezdeményezés
10 ²⁰ - 10 ³⁵ 15 perc	Rendrakás, gyümölcsevés
10 ³⁵ - 10 ⁴⁵ 10 perc	WC-, mosdó használat, öltözködés
10 ⁴⁵ - 11 ⁴⁵ 60 perc	Levegőzés, séta, játék a szabadba, kirándulás
11 ⁴⁵ - 11 ⁵⁵ 10 perc	Vetkőzés
11 ⁵⁵ - 12 ⁰⁵ 10 perc	Mosdóhasználat, terítés
12 ⁰⁵ - 12 ³⁰ 25 perc	Ebéd
12 ³⁰ - 12 ⁴⁰ 10 perc	WC-, mosdó használat
12 ⁴⁰ - 12 ⁵⁰ 10 perc	Mese, altatódal
12 ⁵⁰ - 14 ⁵⁰ 120 perc	Pihenés, alvás
14 ⁵⁰ - 15 ⁰⁰ 10 perc	Ébresztő, WC-, mosdóhasználat, terítés
15 ⁰⁰ - 15 ²⁰ 20 perc	Uzsonna
15 ²⁰ - 15 ³⁰ 10 perc	Mosdóhasználat
15 ³⁰ - 16 ⁰⁰ 30 perc	Szabad játék
16 ⁰⁰ - 17 ⁰⁰ 60 perc	Az összevont csoportban szabad játék hazamenetelig

9. AZ ÓVODAI ÉLET TEVÉKENYSÉGFORMÁI

*„Mondd és elfelejtik,
Mutasd meg és emlékeznek,
Vond be őket és megtanulják!”*
(Ciceró)

A tevékenységformákat és a fejlesztés tartalmi eszközeit egy gyűjtőfogalom alá rendezi az alapprogram: Az óvodai élet minden egyes tevékenységformájához más cél- és feladatrendszer társul.

- Játék
- Munkajellegű tevékenységek
- A tanulási tevékenység fejlesztési területei:
 - A külső világ tevékeny megismerése
 - Verselés, mesélés
 - Ének, zene, énekes játék, gyermektánc
 - Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka
 - Mozgás

9.1.Játék

„Semmiiben nem nyilvánul meg olyan világosan az emberek jelleme, mint a játékban.”
(Lev Tolstoj)

A játék a kisgyermekkor legfontosabb, legfejlesztőbb tevékenysége az óvodai nevelésben ezért a mi óvodánk pedagógusai is a játékot tartják a leghatékonyabb módszernek és olyan készségfejlesztő tevékenységnek, melynek döntő szerepe van a személyiség alakulásában.

A játék a kisgyermeknek elemi pszichikus szükséglete, ezért arra törekszünk, hogy mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul valósuljon meg.

Így válik a játék kiemelt jelentőségű, tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, élményt adó tevékenységgé, mely majd egészséges felnőtteket nevel.

9.1.1. Célunk

A játék örömteli, spontán, elmélyült és önkéntes lehetőségének biztosításával a gyermek egyéni ötletei, vágyai kibontakozzanak és a személyiségük komplex módon fejlődjön. A fejlesztési feladatok játékban történő alkalmazásával naponta és folyamatosan lehetővé tesszük, hogy a számukra érdekes, és szabadon választott tevékenységeken keresztül gyakorolják azokat a funkciókat, melyek elősegítik egyéni fejlődésüket.

9.1.2. Az óvodapedagógus feladatai a játék iránításában

A kisgyermek első valódi játszótársai a családban és az óvodában is mi felnőttek vagyunk – a szülő és az óvodapedagógus. Modellként utánozható mintát biztosítunk a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ maradunk, illetve segítővé, kezdeményezőkké válunk, ha a játékfolyamat elakad. Jelenlétünk teszi lehetővé a gyermekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is. Tudatos jelenlétünk biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mindezt az óvodapedagógusi feltételteremtő tevékenységünk mellett a szükség és igény szerinti együttjátszásunkkal, támogató, serkentő, ösztönző magatartásunkkal, a nem direkt reakcióival érjük el. Tiszteletben tartjuk a gyermek szabad játékának a menetétét, feltételeit maximálisan biztosítjuk.

Arra törekszünk, hogy a kisgyermek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait a játékban kiélje.

9.1.3. A játékhoz szükséges feltételek megteremtése:

A játékhoz megfelelő teret és egyszerű, alakítható a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokat, életkornak megfelelő, biztonságos, könnyen tisztítható, esztétikus játékszereket biztosítunk.

Fontosnak tartjuk a megfelelő, kreatív, alkotó csoportléggkört, helyet, optimális időt, eszközöket és az élményszerzési lehetőségek biztosítását a különböző játékformákhoz: a gyakorló játékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

Óvodánkban kiemelten ügyelünk a szabad játék túlsúlyának érvényesülésére. Biztosítjuk a játék kiemelt jelentőségét az óvoda napirendjében, időbeosztásában és a játékos tevékenységek szervezésében is.

9.1.4.A különböző játékfajták részletes leírása és azok irányításának elvei

Az explorációs játék

Kutató manipulációból ered. Alapja az önálló belső készítés a kíváncsiság. A legkorábban jelentkező játékforma, amely felnőtt korban is visszatér. A játék öröme a funkciógyakorlás, az ismétlés, az "én csinálom" határozott érzése adják. A gyakorló játék jelentkezik a konstrukciós és szerepjáték elemeiként is.

Építőjáték, konstrukciós játék

A gyermekek kockából és más játékszerekből, különböző alkatrészekből, anyagokból építményeket, játékszereket, különféle tárgyakat hoznak létre. Az "én csináltam" tapasztalata bizonyosságot nyújt a gyereknek saját képességeiről, növeli biztonságérzetét. A gyermekeket az alkotás öröme, a sokféleképpen összeállított játékszer és építőelem felhasználása ösztönzi a konstruálásra. A "valamit alkotni" igénye, öröme kreativitásuk mellett értelmi és társas képességeiket is sokoldalúan fejleszti.

Szerepjáték

A fejlődés folyamán az ismeretek bővülésével egyenes arányban fejlődik a játékuk is. A kezdeti gyakorló játékból kiindulva, eljutnak a szerepjátékig, szabály- és konstruáló játékig. A szerepjáték az a tevékenység, amelyben a gyermek a felnőttek szerepét, tevékenységét és a felnőttek közötti viszonyokat sajátos körülmények között, általánosított formában, képzelete segítségével és a felnőttek által használt tárgyak helyettesítésére szolgáló játékeszközökkel újraalkotja.

Arra törekszünk, hogy minden gyerek szerepjátéka egyéni képességeinek legfejlettebb szintjén bontakozhasson ki.

A szerepjáték lehet:

- Utánzó: a legegyszerűbb forma, amikor a valóságot ismétli meg, majdnem utánzó.
- Szimbolikus: a képzelet gyakorlásáról van szó, jellemzője a "hidd el" tudat.
- Kompenzáló forma: a valóságot javítja (a rossz történeteket jónak alakítja, vagy amit a valóságban nem szabad azt kiélni a játékban).
- Likvidáló forma: a játék során újra éli valamilyen kellemetlen élményét pl.: kórház, a megismétléssel a negatív feszültség csökken, illetve feloldódik.

A szerepjáték pedagógiai értéke:

- Nevelési szempontból a leggazdagabb lehetőséget nyújtja.
- Feltételezi a gyermek önállóságát, kezdeményezését.
- Tükrözi a gyermek érzelmi állapotát, a világról alkotott ismereteit és elképzeléseit.
- A közös játékban alakulnak a játékhagyományok, melyek a "mi tudat" létrejöttét erősítik.
- Az együttes játék révén fejlődik a társas kapcsolatuk, együttműködésük.

Szabályjáték

A legkésőbb jelentkező, de a legtovább megmaradó játékforma.

Legfőbb jellemzői:

- szabályszerűség,
- társas tevékenység: - több ember kell hozzá, együttműködést kíván

Szabályjáték fajtái:

1. Mozgásos:

- Sorversenyek, futójátékok
- Versenyjátékok, váltóversenyek
- Fogó - és labdajátékok
- Ügyességi játékok

2. Értelmezőfejlesztő:

- Matematikai játékok
- Hallásfejlesztő és hangképző játékok
- Gyors reagáló képességet fejlesztő játékok
- Megfigyelőképességet fejlesztő játékok
- Ismeretfejlesztő játékok
- Beszédfejlesztő játékok
- Logikus gondolkodást fejlesztő játékok
- Nevettető, zálogkiváltós játékok, kiolvasók, stb.

Legnagyobb értékük az, hogy a gyerekek fejlettségéhez igazíthatóak.

Tanításukat egy-két egyszerű feladattal és szabály megtanításával kezdjük, amelyeket a későbbiek folyamán fokozatosan bővíthetünk.

A gyermekek a szabályjátékban megtanulják a helyes magatartás alapvető formáit.

A szabályjátékok kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek kívánságait, fejlettségét, a csoport létszámát, a helyi adottságokat, a játék előzményeit.

Szabályjáték fejlődése

A nagyok már bonyolultabb szabályjátékok megtanulására képesek s miközben azt nagy kedvvel, örömmel végzik, egymást a szabályok betartására is figyelmeztetik. A gyerekek játékában az egészséges versengés is jelen van, ez azonban soha ne csapjon át az egymással szembeni negatív érzelmek kifejezésébe.

9.1.5.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Szükségleteinek és életkorának megfelelő játékot válasszon
- Vegyen részt aktívan erőfeszítést, ügyességet igénylő játékokban
- Legyen képes saját élményeinek eljátszására, a szerepek elosztására, a megbeszélte szabályok betartására
- Legyenek egyéni ötletei, javaslatai játék terén
- Legyen képes szabályjátékok megtanulására
- Élvezze a szabályjátékokat, tudjon a célért küzdeni, de képes legyen a kudarcot és a sikert kezelni
- Válgék elfogadóvá a viselkedési normákkal az óvodában betartandó szabályokkal és elvárásokkal szemben
- Igényévé váljon a közös játék, együttműködés a társakkal, egymás ötleteinek, javaslatainak elfogadása
- Tudja kifejezni tapasztalatait, elképzeléseit esztétikai és szociális élményeit a bábozás, dramatizálás eszközeivel.

9.2 Munkajellegű tevékenységek

„Dolgozni szaporán, felmossuk a konyhát, aki lusta igazán, meghúzzuk a kontyát.

Hét pupu zivatar, felássuk a kertet. Ki tanulni nem akar, gyümölcsöt sem nyelhet.

Hét fejű zivatar, tanuljuk a leckét. Ki tanulni nem akar, vegyen más fejecskét.”

(Kodály-Weöres)

Az óvodát látogató gyermekek mindennapjaiban- akár az énekben, akár körjátékban vagy a mesében- találkoznak a **munka** szóval. Arra törekszünk, hogy az önkiszolgáló tevékenységeiktől eljussanak a társakért, a csoport érdekében végzett munkáig.

9.2.1. Az óvodai nevelés feladatai

Az óvodapedagógus tevékenysége a munka jellegű játékos tevékenységek kialakításában:

Óvodánkban fontos feladatunknak tartjuk, hogy a gyermekeknek megfelelő motivációt biztosítsunk a munka elvégzéséhez.. Mi magunk nyújtunk példát a munkafolyamat elvégzésében, rávezetve ezzel a gyermekeket a munka fontosságára, annak értékére és jelentőségére. Ügyelünk arra, hogy a feladat ne haladja meg a gyermek fizikai és értelmi képességeit. A munkavégzés előtt megbeszéljük a gyerekekkel és felhívjuk a figyelmüket a balesetmentes eszközhasználatra.

Bíztatjuk őket arra, hogy az elvégzett munkát örömmel és szívesen, aktívan végezzék a mindennapokban.

A gyermekmunka tervezése és szervezése a pedagógustól tudatos körültekintést igényel. Fontos a pozitív példák kiemelése, a dicséret és az ösztönzés.

A tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok (mint például a kitartás, az önállóság, a felelősség, a céltudatosság) alakításához minél több gyakorlási lehetőséget ajánlunk fel. Törekszünk arra, hogy a visszahúzó, gátlásos gyerekek is bekapcsolódjanak a munkába.

Így lesz a munka jellegű tevékenységben való részvétel a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Kérjük a szülőket, hogy vegyék komolyan, tartsák tiszteletben gyermekük munkáját, megbízatásait.

9.2.2.A tevékenység fajtái:

- az önkiszolgálás
- naposság
- környezet rendjének megtartása
- alkalmi megbízatások
- játszótéri munka
- gyűjtőmunkák
- növény vagy állatgondozás

9.2.3.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- Képes kielégíteni az alapvető személyi szükségleteit.
- Tudatában van a kötelességeinek.
- Kialakult felelősségtudattal rendelkezik.
- Ismeri az alá-, fölérendeltségi viszonyokból adódó magatartásformákat.
- Ismeri az eszközök célszerű használatát, a használattal járó veszélyeket.
- Vigyáz saját, és társai testi épségére.
- Örömmel segít az óvó néninek, dadus néninek, társainak, kisebbeknek, másoknak.
- Önként vállal feladatokat, és azokat igyekszik pontosan teljesíteni.
- Vigyáz tárgyi környezete rendjére.
- A naposok az önálló munkavégzésre törekednek, a szokásrendszert betartatják.

10. TEVÉKENYSÉGI TERÜLETEK

10.1 Verselés, mesélés

A mese, vers az anyanyelvi nevelés egyik legfontosabb eszköze. Szokásokat, népi értékeket, hagyományokat közvetít a gyerekeknek, tájékoztatást ad a külvilág és az ember belső világának legfőbb érzelmi viszonyairól, a megfelelő, de a lehetséges viselkedésformákról is. A gyermek lételeme, legtermészetesebb igénye a mesehallgatás. Örömforrás, feszültséget keltő és oldó lehetőség, katartikus erő, mivel azonos képszerűség és szélsőségesség jellemzi a meséket és a gyermek érzelmeit, gondolkodását.

10.1.1.Célok:

- Gyermeki világkép alakítása irodalmi eszközökkel: a mesék, versek ismeretét közvetítsenek az életről, érzelmi segítséget nyújtsanak, erősítve a gyermek énjét, személyiségét.
- Jól beszélő, író és olvasó ember személyiségjegyeinek kialakítása.
- Élményeit, tapasztalatait, gondolatait megfogalmazni, környezete számára érthetően kifejezni, kommunikációra képes gyermek nevelése.

10.1.2.Az óvodai irodalmi nevelés feladatai

A mindennapos mesélés során érzelmi biztonságot nyújtunk a gyermekeknek, közben fejlesztjük képzeletüket, emlékezetüket. Az élmények hatására kialakuló belső képek elősegítik a gyermekek személyiségének fejlődését.

A mese különösen alkalmas az óvodás gyermekek szemléletmódjának és világképének kialakítására. A jó mesével, verssel elősegítjük a gyermek esztétikai, értelmi, érzelmi, erkölcsi fejlődésüket, fejlesztjük anyanyelvi kultúrájukat, bővítjük szókincsüket, alakítjuk közösségi, szociális érzelmeiket.

Az irodalmi alkotásokkal segítjük a fantázia működését, az önkifejezést, önismeretet.

10.1.3.Az óvodapedagógus tevékenysége

A fejlesztés tartalma:

A foglalkozások anyagát igényes, gyermekközeli tartalom, rövid lélegzetű, könnyen érthető, a gyerekek számára igazi örömforrást jelentő alkotások jellemezzék.

Az óvodában a népi-, a klasszikus-és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A tevékenység tervezésének irányelvei:

Elengedhetetlen gyakorlat a mesék, történetek, gyermekversek mindennapossága.

Rendkívül fontos az óvónő előadásmódjának személyes varázsa, hiszen így élhetik át igazán az irodalmi alkotások hangulatát, a szöveg humorát.

Az irodalmi anyag tervezésénél fontos szempont a mesék, versek igényes kiválogatása, összeállítása a gyerekek fejlettségéhez, ismereteihez, életkori sajátosságaihoz alkalmazkodva.

A műválasztás szempontjai lehetnek továbbá az évszakok, jeles napok, ünnepek, hagyományok, esetleg speciális nevelési cél.

A tevékenység szervezésének módszerei:

- Meghitt, nyugodt környezet, hangulat teremtése a meséléshez.
- Igényes, példamutató előadásmód
- Arra törekszünk, hogy a mesét, verseket az elejétől a végéig megszakítások nélkül mutassuk be.
- A bábjáték lehet az óvodapedagógus önálló módszere és lehet a gyermek és a pedagógus közösen alkalmazott módszere is.
- Az irodalmi élmény kiteljesedését segítő fejlesztő módszerek: beszélgetés, magyarázat, szemléltetés, gyakorlás és ismétlés.
- Fontos, hogy a mesemondásnak meglegyen a csoportokra jellemző szokása. Ez lehet mindig ugyanaz a hely, idő, jellegzetes tárgy vagy hívogató mondóka, ének, gyertyagyújtás, stb.

A zavartalan mesehallgatás biztosítása érdekében kiemelt fontosságú a megfelelő szervezeti forma megválasztása. A fantázia, a belső képek beindulása abban az esetben lehetséges, ha semmi nem zavarja meg a befogadást.

10.1.4.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

- Az ismert verseket, mondókákat, meséket szívesen hallgassák és mondogassák.
- Az ismert verseket, meséket szívesen dramatizálják, bábozzák.
- Találjanak ki egyszerű meséket, történeteket és alkalmazzák a játékukban.
- Váljanak a könyvek nézegetése által könyvszerető és a későbbiekben sokat olvasó gyermekekké.

10.2.Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

„Legyen a zene mindenkié”

„A zenei nevelést korán el kell kezdeni”

„Az óvodával, annak zenéjével foglalkozni nem mellékes kis pedagógiai kérdés, hanem országépítés”

(Kodály Zoltán)

E gondolatokra alapozva óvodánk pedagógusai arra törekednek, hogy gyermekeink az óvodába lépésüktől kezdődően ismerkedjenek a zene világával. Olyan környezetben nevelkedjenek ahol az ének, a zene a mindennapok része, hiszen, a zene örömforrás,

érzelmeiket közvetíti. Megszépíti, megszínesíti a gyermeki hétköznapiakat, fogékonnyá teszi őket a „szép” befogadására.

Ennek szellemében zenei nevelésünk cél-és feladatrendszerét az alábbiakban határozzuk meg.

10.2.1.A zenei nevelés célja:

- A gyermekek zenei ízlésének, esztétikai fogékonyságának kialakítása, fejlesztése, zenei anyanyelvük megalapozása.
- A gyermekek zenei képességeinek kialakítása, fejlesztése.
- A népi dalos játékokon, gyermektáncokon keresztül a nemzeti identitástudat kialakítása.
- A zenei műveltség alapjainak lerakása.

10.2.2.Az óvodapedagógus feladatai:

A zenei nevelés feltételeinek megteremtése és a zenei érdeklődés felkeltése:

Megfelelő légkör kialakításával alkalmat biztosítunk arra, hogy a nap bármely szakában szabadon énekelhessenek, mondókázhassanak a gyermekek. Ezzel megalapozzuk zenei alkotókedvüket is.

Zenei képességek fejlesztése:

- Éneklési készség: az óvodapedagógus megfelelő, a gyermekek által jól követhető hangmagasságban, hangterjedelemben, tisztán, szép szövegkiejtéssel énekel.
- Ritmusérzék: egyenletes lüktetés, szünet, ritmus, tempó különbségek érzékeltetése, egyszerű ritmushangszerek használata.
- Hallásfejlesztés: halk-hangos, magas-mély hangok felismerése, megnevezése, térbeli érzékeltetése, zörejhangok megkülönböztetése, hangszerek hangjának felismerése, dallam felismerés, dallambújtatás, zenehallgatás.
- Zenei formaérzék:ritmus és dallamvisszhang.
- Zenei alkotókedv: egyszerű dallam kitalálása, zenei kérdés-felelet.
- Mozgás és térforma.

A felhasznált zenei anyagok igényes, az életkornak és az adott gyermekcsoport képességeinek megfelelő válogatása:

- Programunk törzsanyaga Kodály Zoltán útmutatása alapján Forrai Katalin által összeállított óvodai ének-zenei anyagra épül. E mellett népzenei gyűjtemények,

klasszikus zeneszerzők művei és kortárs művészi alkotásokon keresztül igyekszünk a gyermekek zenei ízlését formálni.

- A kiválasztott zenei anyag kapcsolódik az évszakok változásaihoz és az évente visszatérő naptári ünnepekhez.
- A zenehallgatásra szánt anyag kiválasztásánál figyelembe vesszük a gyermekek nemzetiségi hovatartozását is.

A gyermektánc, néptánc alapjainak lerakása

- A gyermekek megismerkednek a különböző mozgás- és térformákkal (kaputartás, vonulás a kapu alatt, hullámvonal, keresztfogás), táncmozdulatokkal (ringás állva és járás közben, páros sarokemelés, záró lépés előre-hátra, forgás egyedül és párosával).

A néphagyomány a zenét, szöveget, dallamot és mozgást tökéletes egységben tárja a beszélő tanuló gyermek elé. A népi gyermekjáték dalok közös éneklésével, a néptánc elemeinek gyakorlásával észrevétlenül ismertetjük meg gyermekeinket elődeink hagyományaival.

A tevékenység szervezeti formájának kiválasztása

Az ének-zene örömet nyújt, a gyermekek szívesen vesznek részt benne akár kötött, akár kötetlen formában szervezzük.

A kötetlen foglalkozásokat főként kiscsoportban, 3-4 éves gyermekeknél alkalmazzuk. Az óvodapedagógus nyugodt légkörben, változatos módon kelti fel az érdeklődést. Ilyenkor közvetlen kapcsolatba lép az adott gyermekkel, vagy gyermekekkel. Ezzel a munkaformával fel tudja mérni és hatékonyan tudja fejleszteni az egyéni képességeket. A befogadás időszakában az érintéses, ölbeli mondókákkal, dalocskákkal ismerkednek a gyermekek, később megjelenik a játékos, utánzó mozgás, az egyszerű szerepcsere.

A nagyobbaknál, 5-6 éveseknél a körjátékokat már bonyolultabb mozgás kíséri. Megjelennek a többszereplős, szerepcserélő és párválasztós játékok. Az énekes játékok gyakorlása-jellegéből adódóan-kötött formában valósul meg, törekedve arra, hogy semmi ne zavarja meg az önfeledt játékot.

A fokozatosság elvének alkalmazása

Az óvodapedagógus ezt az elvet alkalmazza a zenei anyag kiválasztásában, a foglalkozások alakítják, formálják a gyermekek magatartását. A kötött foglalkozásokhoz is fokozatosan szoktatjuk a gyermekeket. Amint az énekes játékok megjelennek, szükség van az együttes részvételre. Így majd fokozatosan megtanulják, hogy a játék akkor lesz örömteli és sikeres, ha alkalmazkodnak egymáshoz és az óvó néni kéréséhez.

Változatos zenei élményhez juttatás

Az óvodapedagógusok közös éneklése (kánon és többszólamú ének), a koncertek, a zenés báb- és színházi előadások, az iskolások Betlehemes játéka, a karácsonyi közös éneklések, az ünnepi és mindennapi használatra szánt CD-k hallgatása gazdagítja, sokszínűvé teszi a befogadást, formálja a zenei ízlést.

Az énekléshez használt hangszerek a zenélést szerettetik meg.

10.2.3.A tevékenység tervezése

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc tevékenység tervezett formában heti egy alkalommal történik. Énekelgetésre, mondókázásra, dalos játékok játszására a nap bármely szakában lehetőség van sokszor spontán módon a gyermekek kezdeményezésére is.

10.2.4.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek kis hangterjedelmű dalokat, egyszerű dallammotívumokat tisztán, jó szövegkiejtéssel és megfelelő tempótartással, önállóan és csoportosan is szépen énekel.
- Ismer több alkalmi dalt és változatos ritmusú mondókát.
- Felismeri a magas-mély, halk-hangos, gyors-lassú ének és beszédhang közti különbséget.
- A már ismert dalokat képes dúdolás, vagy hangszeres előadás útján felismerni.
- Meg tudja különböztetni a zörejt a zenei hangoktól.
- Egyöntetűen körben jár kézfogással, szép testtartással.
- Képes egyszerűbb tánclépésekre.
- Megkülönbözteti az egyenletes lüktetést a dal ritmusától, tudja mindkettőt tapssal, járással egyszerű mozgással érzékeltetni.
- Képes egyszerű hangszerek megszólaltatására.
- A közös éneklés, zenehallgatás örömet jelent számára..

*„Csak énekelj, mert az ének jó dolog,
Csak énekelj, mert az ének víg dolog,
Csak énekelj, mert az énekben szív dobog.”
(Bárdos Lajos)*

A zene beépül az óvoda mindennapjaiba. A dalokon, mondókákon keresztül a gyermekek megismerkednek az évszakok változásaival és az ünnepekkel, melyek a gerincét adják az óvodai tanulás tematikájának.

10.3. Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka

*"A kreativitás szépsége, hogy képes átformálni a félelmet örömmé."
(Joe Gebbia)*

10.3.1. Cél:

A gyermeki személyiség fejlesztése népművészeti elemekkel, esztétikus tárgyi környezettel. Jókedvvel végzett tevékenység közben óvodásainkban a külső világot megismerő képesség, az ebben való tájékozódás, intellektuális látás, kreativitás, befogadó képesség kialakítása. Képi, plasztikai kifejezőképességük, komponáló, és rendező képességük, , esztétikai érzékenységük és igényességük, finommotorikájuk, a színképzetük, térlátásuk, saját formanyelvük, önkifejezésük elősegítése, fejlesztése.

10.3.2. Az óvodapedagógus feladatai:

- Megismerteti a különféle anyagokat, eszközöket, technikai eljárásokat, hogy ha ezekben gyakorlottá válnak, tudjanak a tartalomra figyelni (képzelet, fantázia, egyéni érzelmek, egyéni kifejezőmód). A mindenkor elérhető, megfelelő minőségű, méretű eszközök, anyagok elmélyült, tetszőleges időtartamú elfoglaltságra adnak lehetőséget. Minél több egyéni és közös élménynyújtásra törekszik.
- A spontán és irányított szemlélődés, felfedezés, rácsodálkozás, a jelenségek formája, színe megfigyelésre készíti a gyermekeket.
- Az eszközök biztonságos használatát, a technikai eljárásokat minden gyermekkel megismerteti, hangsúlyt fektet az egészségügyi és viselkedésbeli szokások kialakítására. Arra törekszik, hogy megismerjék az eszközök, anyagok állandó helyét, szabad tevékenység közben óvják környezetüket, ruhájukat, és vegyenek részt tisztításukban, elrakásukban.
- Lehetőséget ad a gyermekeknek önálló új technikát is kitalálni, alkalmazni. Az örömmel, játékosan végzett vizuális tevékenységet úgy biztosítja, hogy a gyermekektől a cselekvést és nem az eredményt várja, értékeli. Ugyanakkor figyelembe veszi, hogy a rajzzal közöl valamit.

- Biztosítja a megfelelő körülményeket:
- állandó hely, a gyermek által bármikor elérhető eszközök, anyagok, jó légkör.
Tiszteletben tartja az egyéni fejlődésük útját, tempóját, sikerélményekhez juttatja őket.
- Eszközt, anyagot, témaválasztási lehetőséget kínál mely a gyermek érzelmi beállítódására, kötődésére, környezetismereti témára épül a cselekvés öröme érdekében.
- Szervezeti forma megválasztásával a rugalmasság, folyamatosság elvét alkalmazza.
- Biztosítja az alkotás lehetőségét az egész nap folyamán.
- Nagyobb gyermekkel kiállítást-, tárlatlátogatást szervez.
- Balesetvédelem fokozott biztosításáról gondoskodik.

Néphagyomány elemei:

- Népi kismesterségek alapfogásainak bemutatásával régi technikák megismerése / gyakorlása és az ehhez szükséges természetes anyagok felhasználása. (csuhé, vessző, kukorica, magvak, termések, szalma, fonal, gyapjú, agyag, stb.)
- Az ünnepekhez és jeles napokhoz kapcsolódó jelképek elkészítése, közös, örömszerző tevékenység a csoportban, kiemelten a nemzetiség hagyományainak ápolása.

10.3.3.A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére:

- Túlnyomórészt önállóan használj a megismert technikákat, eszközöket, ismeri az anyagok tulajdonságait.
- Örömmel, saját kezdeményezésre él az önkifejezés módjaival, rajzol, fest, kézimunkázik.
- A firkálástól eljut a képalkotásig, élmény és elképzelés után egyéni módon megjelenítve azt,alkotásaiban, emberábrázolásában részletező formák,egyszerű mozgások jelennek meg,
- Plasztikai munkái változatosak, egyéniek, építésben, téralakításban ötletes és együttműködő,
- Az alapszíneket, azok árnyalatait ismeri, felismeri, alkalmazza,
- Saját és közösen készített kompozíciókról, műalkotásokról, művészi tárgyokról tud véleményt alkotni.

- Ismeri a síkbeli irányokat, megfelelően fogja a ceruzát,
- Téri, formai, szín képzete gazdagodik, koordinált a szem-, és kézmozgása.
- Emlékezet után (vizuális, auditív) is tud ábrázolni,

10.4.Mozgás

A mozgás a gyermek legtermészetesebb megnyilvánulási formája, mozgás az óvodáskor egész időszakában jelentős szerepet tölt be a 3-7 éves gyermekek fejlődésében.

10.4.1.A mozgás hatása az értelmi képességekre:

- fejlődik a gyermek vizuális memóriája
- bővülnek a térről való ismeretei, fejlődik térészlelése, gyarapodik szókinccse
- fejlődik a különböző észlelési területek integrációja, a keresztcsatornák és a fogalomalkotás.

10.4.2.Hatása a szociális képességek fejlődésére:

- segíti az "én tudat" fejlődését a „szociális én” erősödését
- pozitív hatást gyakorol társas kapcsolatokra: fejlődik az alkalmazkodóképessége, önuralma, együttműködő és tolerancia képessége
- siker és a kudarc megélésére ad lehetősége.

A mozgáson keresztül számos pedagógiai és pszichológiai feladat egyaránt megvalósíthatóvá válik a pedagógus számára.

10.4.3.A mozgásfejlesztés fő feladatai:

- A gyermekek természetes mozgáskedvének megőrzése, a mozgás megszerettetése.
- A rendszeres mozgás által az egészséges életvitel kialakítása.
- Mozgáskészségek alakítása.
- Testi képességek, fizikai erőnlét fejlesztése.
- Mozgáson keresztül az értelmi struktúrák és a szociális képességek fejlesztése.

Kiemelt mozgásfejlesztés két területen valósul meg az óvodai élet során a szabad játékban és a kötelező testnevelési foglalkozáson.

10.4.4.Mozgásfejlesztés a szabad játékban

Az óvodás korú gyermekek létszükséglete a mozgás. Fontos feladatunk, hogy megőrizzük, felkeltsük ezt a mozgáskedvet. Lényeges a megfelelő motiváció, a mozgásra buzdítás. Fontos a biztonságos környezet kialakítása is. Ezen felül a pozitív megerősítés, a szükséges és elégséges szabályok megismertetése és betartatása. Lényeges szempont, hogy megfelelő hely, eszköz és idő álljon a mozgásos tevékenységek számára.

A 3-4 éveseknél a természetes mozgások fejlődését elősegítő feltételeket kell biztosítani.

A 4-5 éves gyerekek fejlődéséhez a leginkább a szem-kéz, szem-láb koordináció és az egyensúlyérzék fejlesztése kapcsolható.

Az 5-6-7 éves korú gyerekek tekintetében a finommotorika fejlesztésére kell a legnagyobb hangsúlyt fektetni.

10.4.5.Mozgásfejlesztés a testnevelési foglalkozásokon és a mindennapi testneveléseken

A testnevelési foglalkozások anyaga az atlétikai, a torna, és a játék jellegű főgyakorlatokból áll össze. A játékoság alapvető eszköz és szempont a foglalkozások kivitelezésében.

Az egyes foglalkozások megtervezésénél mindig figyelembe kell venni a csoport általános fejlettségét, a fejlődés ütemét, és a gyermeklétszámot. A gyermekek számára a megfelelő nehézségű gyakorlatok kiválasztása nemcsak a mozgásos képességeit fejleszti, hanem képet ad önismeretéről is. A helyes minta, a pozitív ösztönzés elmaradhatatlan feltétele a jó foglalkozásoknak.

A 3-4 évesek testnevelési anyagát nagyrészt a természetes mozgások kell, hogy alkossák. Ilyenek a járások, futások, csúszások, mászások talajon, szereken, tárgy alatt vagy annak megkerülésével stb.

4-5 éves korban a mozgásfejlesztésnél már nagyobb szerepet kap a tér mozgásos megismerése. Ezt a célt szolgálja a különböző formák bemozgása változatos formákban. Az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztése, a testséma fejlesztése kap kiemelt hangsúlyt ebben az időszakban.

Az 5-6-7 éveseknél az észlelés fejlesztése a legcélzottabb. Ebben az életkorban az alaklátás, formaállandóság fejlesztése a legfontosabb. Ezen felül a finommotorika fejlesztése is előtérbe

kell kerüljön. Testnevelési foglalkozásokon ezt természetes módon a szerek különböző fogásmódjával, kisebb testrészekkel végzett mozgásokkal lehet fejleszteni.

10.4.6.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

- A gyermek, mozgás közben tudjon irányt váltani.
- Váljon képessé a sor és köralkotásra.
- Tudjon fél és páros lábon szökdelni.
- Egyensúlyozzon egy lábon valamint különböző szereken.
- Legyen képes átugorni kisebb akadályokat.
- Mozgásában legyen kitartó.
- Ismerje és tartsa be az adott szabályokat.
- Legyen képes a felnőtt utasításait követni, figyeljen társaira.

10.5. A külső világ tevékeny megismerése

*„A természet hatalmas, az ember parányi.
Ezért aztán az ember léte attól függ, milyen
Kapcsolatot tud teremteni a természettel.”*

(Dr. Szentgyörgyi Albert)

10.5.1.A tevékenység célja, feladatai

A külső világ tevékeny megismerése áthatja az óvodai nevelés egész folyamatát. Ez adja a gerincét az óvodai tevékenységeknek, e köré épülnek a tevékenységi formák: mese – vers, ének, ábrázolás.

Célunk és feladatunk, hogy a gyermekek életkoruknak, egyéni képességeiknek megfelelő szinten ismereteket, tapasztalatokat szerezzenek az őket körülvevő világról, a világ jelenségeiről, természeti és társadalmi környezetükről. Pozitív érzelmi viszony alakuljon ki a gyermekekben a természethez az emberi alkotásokhoz. Fontosnak tartjuk, hogy megalapozzuk a takarékosan élő, környezetbarát életmódot folytató, a természet szépségét felfedezni, tisztelni és védeni tudó környezetük iránt érdeklődő, igényes kisgyermekek nevelésének segítségét.

A gyermekek életkori jellemzői, melyeket figyelembe veszünk a külső világ tevékeny megismerése során:

- A gyermek érzelmi alapon válogat a család, az óvoda által nyújtott hatásokból, ezért törekednünk kell arra, hogy a gyermeket olyan hatások érhék, amelyek környezetük felfedezésére, a rácsodálkozásra ösztönzik őt.
- Megismerő tevékenységét érzelmei, kíváncsisága és tevékenységi vágya vezérli. Nemcsak tevékenykedni akar, de ismereteit, tapasztalatait is tevékenységei által szerzi. Lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a tapasztalás és folyamatos tevékenység (játék, munka, tanulás) közben érzékelje a környező valóságot és dolgozza fel ezt a maga számára.
- A gyermek a világból annyit ismer meg, amennyit érzékszerveivel felfog. Szervezzük úgy az óvodai életet, hogy mód legyen szemlélődni az őt körülvevő világról, világ rejtelméről lehetőleg minden érzékével megtapasztalhatta azt.
- A gyermek szinkretikus gondolkodása következtében a környezetet a maga egészében, körvonalában, totalitásában érzékeli, a számára érdekessé emeli ki, ez lesz számára a dolgokhoz, jelenségekhez tartozó lényeges – ezért fontos feladat az ok-okozat megláttatása.
- A világ felfedezése a képszerű szemléletes gondolkodás fejlődése segíti a nyelvi-kommunikációs képesség fejlődését.
- Ismereteit, tapasztalatait társaival közösen szerzi az együttműködés során, így társas kapcsolatainak bővülése olyan erkölcsi tulajdonságok fejlődését segíti, mint pl. segítségnyújtás, együttérzés, önzetlenség, figyelmesség, egymás sikerének elismerése.
- A gyermek pszichikus fejlődése a külvilággal való kölcsönhatásban alakul. Minden, amit lát, hall, tapasztal, amivel tevékenykedik, ismerkedik, új magasabb szintű képességek kibontakozását eredményezik.

10.5.2. Óvodapedagógus feladatai:

- A természetre és emberi alkotásokra figyelő óvó-védő szemlélete alapján együttműködésre épülő tevékenységeket szervezzon a gyerekek számára.
- Vegye figyelembe a gyermekek cselekvő aktivitását.
- Támaszkodjon a gyermekek meglévő élményeire, tapasztalataira, ismereteire.
- Használja ki a természetes élethelyzeteket, a helyi lehetőségeket.

- A tágabb környezet megismerése érdekében szervezzen sétákat, kirándulásokat erdőn, mezőn, vízen szerzett élmények és tapasztalatok biztosításával.
- A környezetvédelem a környezettudatos magatartás megalapozása, kialakítása kiemelt feladata legyen!
- Szabad, spontán szerzett tapasztalatok rendszerezésével – az ok-okozati összefüggések megláttatása.
- Tegye lehetővé a környezet mennyiségi, téri, alaki nagyságbeli viszonyainak megláttatását, tapasztalását – matematikai nevelés.

10.5.3.A tapasztalatszerzés módja

Alkalmi és folyamatos megfigyelés, a gyűjtés, a szimulációs játékok, amikor a játékhelyzetet nem a gyerek, hanem az óvónő teremti meg. Lehetővé teszi a gondolkodási képesség hajlékonyságának alakulását olyan helyzetek teremtésével, amelyekben a gyerekeknek alkalmuk nyílik különböző szempontok felfedezésére, többféle megoldás közötti választásra. Támaszkodunk a gyerekek családi kiránduláson, nyaraláson szerzett tapasztalataira. A környezet megismerése során ismeretek, tapasztalatok birtokába jutnak. Megismerkednek a környező valóság formáival és mennyiségi viszonyaival. Meghatározó szerepet kap a gyerekek képesség-fejlesztésében, a tapasztalás területén: az érzékelés, észlelés és a megfigyelés.

- Emlékezés területén: mozgásos, cselekvéses, képi emlékezés, élmények felidézése.
- Megértés területén: azonosítás, megkülönböztetés, összefüggések felismerése, állítások, kérdések utasítások megértése.
- Konstruálás területén: szabad és egy-egy feltételnek megfelelő alkotások - formák, mennyiségek, összességek - előállítása, megkeresése.
- Ítéloképesség területén: annak megítélése, hogy egy tulajdonság igaz vagy nem.

10.5.4.A környezeti nevelés keretei és helyszínei

A környezeti nevelés nemcsak a környezet megvédésére nevel, hanem a környezettel való együttélésre is.

Az óvodai környezeti nevelés alapozó jellegű, s így meghatározó szerepet játszik a megfelelő színvonalú környezeti kultúra és gondolkodás kialakításában.

A környező világról szerzett első tapasztalatok indítják el a gyermeket a valóság megismerésének útján, ami később a tudományos világnézet alapjául fog szolgálni.

A gyermeket elsősorban az érdekli, ami él, mozog, ezért mindenekelőtt a környezetében élő állatokkal, növényekkel ismertetjük meg. Az óvodai környezeti nevelés áthatja az óvodai nevelés egészét, ezért fontos a minél több séta, kirándulás szervezése a szabad természetben. A nevelés során elősegítjük, hogy a gyermekek tudjanak rácsodálkozni a természetben és az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, azt tiszteljék és becsüljék.

A környezeti nevelés szervezeti keretei és helyszínei változatosak:

A séták, kirándulások helyszíne lehet különböző természetes és mesterséges társulás (erdő, mező, vízpart, gyümölcsös, veteményes, állatkert, vadas park, épített környezet: múzeum, közintézmény).

Szabad természet, mint a környezeti nevelés helyszíne

A legmélyebb érzelmi töltésű élmények a "természet ölében" érik a gyermekeket.

Falunk és környéke természetes keretet ad, lehetővé teszi számunkra, hogy gyermekeinket minél többet vigyük ki a szabad természetbe.

Minden csoportnak, óvónőnek meg vannak a saját "kedvenc helyei", évszakonként újra és újra bejárt területei (Szurdok, Kakas-hegy, Szent kút, Klastrom, Dobogókő, Zsiványszikla, vadetető stb.)

Így ismerőssé, barátjukká tehetjük az állandó játszó és kiránduló helyeinken megfigyelt növényeket, állatokat. Megnevezzük őket, beszélgetünk életmódjukról, mesélünk róluk, verselgetünk, énekelgetünk. Az ilyen élmények reményeink szerint a természet szeretetére és megvédésére sarkallják őket, és lehetőségük van bizonyos magatartásformák gyakorlására is: hogyan kell viselkedniük az erdőben, ahol "vendégek" vagyunk. Megtapasztalják, hogy akkor láthatnak, hallhatnak többet, ha csendben vannak, ha csak halkán beszélgetnek.

Az évszakok egymásutánisága természetes keretet ad a környezeti neveléshez. A természet változásait sokféleképpen megfigyelhetik, tapasztalatot gyűjthetnek a gyerekek.

Megfigyelik, megtapasztalják az évszakokra jellemző időjárás függvényében változó élőlényeket, viselkedésüket, változó életfolyamataikat.

A csoportszoba, mint környezeti nevelés helyszíne

A csoportszobában a természetsarok is lehet folyamatos illetve alkalmi megfigyelések helyszíne (pl.: növények, hajtattott fa és cserjegyallyak, csirázó magvak változásainak megfigyelése, csigaházak, kagylóhéjak, gubacsok, termések, magok, színes falevelek tárháza), melyek az óvodás gyermek különböző játék és alkotótevékenységének eszközeivé és "modelljeivé válhatnak.

Környezettudatosság a mindennapokban

A kisgyermekkorban szükséges megalapoznunk a létünkre figyelés igényét és képességét is (Gévai, 2011). A kisgyermek érzelmei által vezérelt, ezért nem várhatjuk el tőle a környezettudatos magatartást, de mégis a mindennapok rendszerébe beépíthetjük a környezettudatos életmód elemeit.

Ezek a következők lehetnek:

- a környezet és a természet változásainak folyamatos követése
- az óvoda környezetének rendbentartása, a lehullott levelek, ágak felhasználása pl.: díszítésre – fenntartható környezeti kultúra kialakítása
- csomagoló anyagok, „hulladékok” hasznosítása, tárgyak, játékok, ajándékok készítésére
- energiatakarékosság, vízöblítési, vízfolyatási szokások, levegőztetés, párologtatás
- növények ültetése, ápolása
- időtöltés a levegőn, speciális programokkal, az évszakok jellegzetességeinek ismerete
- saját környezet ismerete, becslése, szeretete, gondozása
- a világ népeinek és környezetének megismerése
- bepillantás a természeti erők működésébe: tengerek, folyók, csapadék, a föld belső energiái, tartalékai
- napelemek, szélenergia megemlézése
- táplálkozási ismeretek és szokások elsajátítása.

A fenti példatárból minden óvónő elkülöníti a gyermekcsoportja számára, hogy mely ismereteket, milyen formában közvetíti a gyerekek számára. Pl.: beszélgetések, filmek, könyvek nézegetése által vagy tevőleges gyakorlás útján.

Az ünnepek szerepe a környezeti nevelésben

A közös tevékenység, a tartalmas közösségi élet elengedhetetlen részei a hagyományok és az ünnepek.

Hagyományok ereje a közös élményekben, az erős érzelmi átélésben rejlik (csipkebogyó, gesztenye, makk, színes őszi levelek gyűjtése, faültetés...).

Az ünnepek az óvodai életben üde szigetek, melyek szebbé teszik hétköznapijainkat, a gyermekek koruknak megfelelő aktív cselekvéssel élik meg ezeket.

Óvodánk hagyományos ünnepei társadalmi és vallási eredetűek, valamint néphagyományokhoz kapcsolódóak. Ünnepeink: Mikulás; Advent; Karácsony; Farsang; Húsvét;

Anyák napja; Gyermeknap; Gyermekünk születésnapja, névnapja; Nemzeti ünnep – március 15. nemzeti összetartozás napja. Az ünnepeket olyan előkészületek előzik meg, amelyekben a gyermekek tevékenyen és örömmel vesznek részt.

Az ünneplés módját a csoport fejlettségi szintjéhez igazodva az óvónő választja meg.

A társadalmi környezet témái

- Az óvoda életének jellemzői, annak rendje, szokásai, a társak megismerése, a tárgyi környezet által biztosított lehetőségek megismerése, egyes helyiségek funkciója, az óvoda dolgozói, ott végzett munkájuk.
- A családdal, annak tagjaival, az otthonnal kapcsolatos legfontosabb élmények, tapasztalatok.
- A testünkkel kapcsolatos elemi ismeretek, alapvető egészségügyi szokások, egészséges életmódra nevelés, egészségvédelem.
- Az óvoda udvarának és közvetlen környezetünknek megismerése.
- Az óvoda környékének ismerete, játszótér, üzletek, középületek, valamint a bennük dolgozó emberek munkája.
- A közlekedés alapvető szabályai, a gyalogos közlekedés szabályai, a falunkban előforduló közlekedési eszközök jellemzői, az utazáskor tanúsítandó helyes viselkedés, a tágabb környezet közlekedési eszközei, a közlekedési dolgozók munkájával való ismerkedés.
- Az emberi munka környezet megváltoztató hatása.
- A napszakok megismerése a gyermek számára jól áttekinthető mindennapi ritmikusan ismétlődő tevékenységeken keresztül.

A természeti környezet témaköreinek témái:

- az élő és élettelen környezet jelenségei, tárgyai, azok jellemzői:
 - az időjárás évszakonkénti sajátosságai, hőmérséklet, felhőzet, csapadék, szél,
 - a víz jellemzői, hatása az élőhelyekre
 - a növények: virágos növények, zöldségek és gyümölcsök,
 - az állatok: háziállatok, ház körül élő állatok, hazai erdők, mezők, vizek, vízpartok állatai, állatkerti állatok, más földrészek állatai
 - az ember hatása élettelenre és élőre,
- alapszínek és árnyalataik, melyek az élő és élettelen környezet sajátosságai
- az ünnepek

10.5.5.A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Összefüggéseket felismer, ok-okozati összefüggéseket meglát.
- Élményeit mozgásos, cselekvéses, képi formában felidézi.
- Állításokat, kérdéseket, utasításokat megért.
- Megkülönbözteti az évszakokat, ismeri jellemző jegyeit.
- Felismeri a napszakokat, ismeri a napokat és az évszakok váltakozásait.
- Ismeri óvodája, faluja környezetét.
- Közvetlen környezetéből ismer néhány növényt, állatot, részt vesz ezek gondozásában.
- Személyével kapcsolatos adatokat ismeri (név, cím, , életkora, szülők neve).
- Eligazodik saját testén, ismeri a testrészeit, érzékszerveit, azok funkcióit és védelmét.
- Ismeri és betartja az alapvető közlekedési szabályokat.
- Alapvető ismeretekkel rendelkezik a vízi-, légi-, szárazföldi közlekedésről.
- Felismeri a tárgyak színeit, a világosabb sötétebb árnyalatokat.
- Különbséget tesz a szép, tiszta, piszkos, rongált környezet között és véleményt alkot erről.

10.5.6. Az óvodai matematikai nevelés

„A természet a matematika nyelvén szól hozzánk.”

(Galilei)

10.5.6.1Az óvodai matematikai nevelés célja

Lehetőséget teremt a környező valóság formai és mennyiségi viszonyaival kapcsolatos tapasztalatszerzésre, ezáltal hozzájárul az óvodás gyermek sokoldalú, harmonikus fejlődéséhez.

10.5.6.2.Az óvodai matematikai nevelés feladatai

- a gyermekek személyiségének és képességeinek fejlesztése
- a matematikai problémák iránti érdeklődés felkeltése
- matematikai tapasztalatszerzési és ismeretszerzési lehetőségek biztosítása

Az óvodapedagógus feladata

- A gyermekek érdeklődését segítse felkelteni a környezet matematikai jelenségei iránt.

- Alakítsa, szervezze úgy a gyermek tevékenységét, hogy a több érzékszervét fejlesztve, cselekvő aktivitására építve képes legyen a problémamegoldó gondolkodásra.
- Differenciált fejlesztés az egyéni képességek figyelembevételével
- Érdeklődésével segítse a divergens gondolkodás kialakulását.
- Táblás játékokkal való ismerkedés működteti az alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat, ezért ismertesse azokat a mindennapokban.

10.5.6.3.A matematikai nevelés tartalma

1. Számfogalom előkészítése, alapozása - Halmazok: létrehozása, összehasonlítása, számosságuk érzékelése, megnevezése - Halmazokkal végezhető műveletek: egyesítés, bontás, halmazok különbsége
2. Kiterjedések – összehasonlítás - Síkbeli kiterjedés - Térbeli kiterjedés - Magasság, hosszúság, szélesség - Mérések
3. Testek és síkmértani formák - Geometria - Összehasonlítás - Szimmetria megismertetése
Relációk térben – térben való tájékozódás

A matematikai nevelés elsősorban gondolkodásfejlesztés. A gondolkodás azokra a tapasztalatokra épít, amelyeket a megismerő tevékenysége során szerez a gyerek.

A tapasztalatszerzés megvalósulhat:

Természetes környezetben, tevékenységekben, élethelyzetekben az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységekben.

10.5.6.4.A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére:

- Ok-okozati összefüggéseket felismer.
- Képes halmazokat, mennyiségeket összemérni.
- Tud válogatni, csoportosítani, osztályozni, szétválogatni, sorba rendezni különböző szempontok szerint.
- A gondolkodás fejlődése révén tudja alkalmazni az összehasonlítás műveleteit. Azonosságokat, különbözőségeket felfedez, ehhez az analízis-szintézis, általánosítás, absztrahálás gondolkodási műveleteit alkalmazza.
- Megkülönböztet igaz-hamis állításokat.
- Képes az egyszerűbb matematikai műveleteket verbálisan is elvégezni, egyszerűbb helyzetekben matematikai nyelven kommunikálni.
- Képes megadott minta szerint építeni.

- Ismer néhány mértani testet, síkmértani formát.
- Képes megkülönböztetni, és lehetőség szerint megnevezni az irányokat.
- Tud térben, síkban mozogni az ismert irányok szerint.
- Képes papíron a balról jobbra, fentről lefelé mozgásra, munkára.
- Megérti és használja beszédben a névutókat.
- Kialakul a mennyiségfogalma.
- Érdeklődik a matematikai tevékenység iránt.

11. A SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

11.1.Cél:

Esélyegyenlőség biztosítása, a szociális hátrányok enyhítése.
 Segítségnyújtás a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi és értelmi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének elősegítéséhez, a veszélyeztetettség megelőzéséhez és a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, valamint a gyermek családjából történő kiemelésének a megelőzéséhez.

11.2.Az óvodapedagógus feladatai:

- Elősegíti a veszélyeztetett és hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülését, járását.
 - Biztosítja a gyermekeket megillető jogok érvényesülését az óvodán belül, szükség esetén védő-, óvó intézkedésekre javaslatot tesz.
- A gyermekeket és családjukat lehetőségeihez képest minél jobban megismeri.
- A problémákat a hátrányos helyzet okozta tüneteket felismeri és ha szükséges ehhez szakember segítségét kéri.
- A felzárkóztatást és tehetséggondozást megvalósítja.
- Egyéni differenciált bánásmóddal a testi, érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődést elősegíti, folyamatosan ellenőrzi.
- Részt vesz az egészségügyi szűrővizsgálatok lebonyolításában, a szűrést szükség esetén soron kívül javasolja.
- A rendszeres óvodalátogatást figyelemmel kíséri, szükség esetén az óvodavezetőnek jelzi a hiányzást.

- A családok szociális és anyagi helyzetének megfelelően a különböző támogatásokhoz való hozzájutást javaslatával elősegíti.
- A szülőkkel együttműködő, partneri kapcsolatot alakít ki, a szülői szerep eredményesebb betöltését elősegíti.
- Jó kapcsolatot tart a gyermekvédelmi rendszerében érintett szervekkel, személyekkel.

Az alábbi esetekben fokozottan figyelemmel kíséri a gyermekek testi lelki állapotát:

- Ha fejlődési, beilleszkedési, magatartásbeli zavart észlel,
 - egészségügyi problémákat tapasztal,
 - szülők egymás közötti kapcsolata rossz,
 - szülő-gyermek kapcsolata nem megfelelő,
- Ha a gyermek:
 - sajátos törődést igényel (Pl.: dyslexia gyanú)
 - kisebbséghez (pl.: más nemzetiség) tartozik,
 - hátrányos, veszélyeztetett helyzetű,
 - különleges gondozásban részesül (Családsegítő Szolgálat tevékenysége

12. A GYERMEKVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény értelmében a gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, ügyeinek intézésével foglalkozik.

Óvodánkban a gyermekvédelmi munka koordinálásáért felelős óvónő segíti óvodapedagógusaink munkáját. Nevelési év elején felméri a hátrányos helyzetű gyermekeket, majd munkatervben rögzíti a feladatokat. Fontos feladatunk a prevenció, a segítségnyújtás, tanácsadás, a hátrányok felismerése, enyhítése, kompenzálása. Az egyéni bánásmód, a családi nevelés gyermek iránti felelősségének erősítése.

Az általános egészségügyi szabályokat és a legfontosabb óvó-védő rendelkezéseket a házirendben fogalmaztuk meg. A gyermekekre vonatkozó óvó-védő rendszabályokat,-

melyeket a gyermekeknek az óvodában való tartózkodásuk során be kell tartaniuk- a csoportnapló tartalmazza.

Kapcsolatban állunk a Nevelési Tanácsadóval, a pedagógiai szakszolgálatokkal, az iskola gyermekvédelmi felelőssével a védőnővel és a családsegítővel.

Jelzőrendszert működtetünk a Gyermekjóléti Szolgálattal, rendszeresen részt veszünk az általuk szervezett gyermekvédelmi konferenciákon, esetmegbeszéléseken, ahol alkalom nyílik az aktuális témák, problémák megvitatására és a teendők megbeszélésére.

13. AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való együttműködés, melynek formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukba foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait. Az óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodai élet során és azután is (pl. iskola) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükségletekhez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

A kapcsolat formái

13.1. Az óvoda és a család

A család bír a legnagyobb nevelőerővel, a gyermek számára az otthon hatása a legnagyobb. Az óvoda, mint partner felhasználja a szülők érdeklődését. Ennek érdekében olyan légkört teremtünk, amelyben mindkét fél feltételezi a másiktól, hogy a gyerekekkel kapcsolatos tevékenység a gyermek érdekében, a nevelési eredmények fokozásáért történik.

- Beszoktatás:

Lehetőség nyílik a szülők számára, hogy a beszoktatás formáját megválasszák az óvodai élet zavartalan működését tiszteletben tartva, így a gyermekek fokozatosan távolodnak el a szülőktől és beilleszkednek az óvodai életbe.

- Családlátogatás

Ha az óvodapedagógus célszerűnek látja, óvodába lépés előtt családi környezetben ismerkedik meg leendő óvodásával és a szülőkkel. Ennek keretében képet kaphat a szülők nevelési kultúrájáról és megalapozhatja a gyermekkel való pozitív kapcsolatot.

- Szülői értekezletek

Évente 2-3 alkalommal tartunk szülői értekezletet, amely keretében megismerhetik a szülők az óvoda feladatait, tartalmi életét, a gyermekcsoporttal kapcsolatos feladatokat, aktuális programokat, terveket, célokat. A témákat az óvónők csoportonként meghatározzák, kidolgozzák.

- Szülői beszélgetések, fogadóórák

Évente kétszer, illetve igény szerint tartunk fogadóórát, amikor reális és diszkrét tájékoztatást kaphatnak a szülők a gyermek fejlettségéről, segítségnyújtást kaphatnak egyéni nevelési problémák megoldásában. Fogadóórát kezdeményezhet a szülő vagy az óvodapedagógus előzetes egyeztetés alapján.

- Közös programok

A szülők megismerkedhetnek az óvodai munkával, szokásokkal, megfigyelhetik gyermekük közösséghez való viszonyát, benne elfoglalt helyét, viselkedését a különböző helyzetekben. Fontos a színvonalas programok szervezése a szülők bevonásával. Pl. Mikulás ünnepség, munkadélután, adventi kézműves vásár, játékonysági bál, farsangi bál, Anyák-napja, évzáró ünnepség.

13.2. Az óvoda és a Szülői Szervezet

A Szülői Szervezet az óvoda részeként fejt ki tevékenységét, az óvodába járó gyermekek érdekképviselőjét látja el. Az óvodavezető és a Szülői Szervezet vezetője az együttműködés tartalmát és formáját az óvodai munkaterv és a Szülői Szervezet munkaprogramjának egyeztetésével állapítják meg.

13.3.Az óvoda és az iskola

Az óvodából az iskolába történő zavartalan átmenet érdekében az óvoda és az iskola a nevelőmunkáját összehangolja. Érvényesül a kölcsönös nyitottság, a kölcsönös bizalom, egymás munkájának ismerete és megbecsülése.

A leendő első osztályos tanítók látogatást tesznek az óvodába és megszerveznek a gyermekek számára egy ismerkedő délelőtti találkozót az iskolában, ahol lehetőségük nyílik leendő tanítóikkal, a tanteremmel és a taneszközökkel való megismerkedésre.

13.4.Az óvoda és a fenntartó

Az óvoda a falu első szellemi műhelye, az intézményes nevelés első színtere, amely a település, annak majdani szellemi, kulturális színvonalát, benne a magatartáskultúrát, a kommunikációs mintát biztosítja. Arra törekszünk, hogy a fenntartó önkormányzattal a kapcsolatunk korrekt, támogató, együttműködő legyen.

13.5.Az óvoda és a Kisebbségi Önkormányzatok

Szlovák Önkormányzat

Német Önkormányzat

A nemzetiséghez tartozó gyermeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart a nemzetiségi önkormányzattal. A Kisebbségi Önkormányzatok által szervezett programokon, ünnepségeken- amennyiben az óvodás gyermek életkorának megfelelő- általában a szülőkkel együtt részt veszünk.

13.6.Az óvoda a Pedagógiai Szakszolgálat, és a Gyermekvédelmi szolgálat

A kapcsolattartás célja a szaktanácsadás, szakvélemények kérelme, vizsgálatok igénybevétele.

A Gyermekjóléti szolgálattal jelzőrendszert működtetünk. Részt veszünk az esetmegbeszéléseken, valamint az általuk szervezett konferenciákon.

13.7.Az óvodai és az egészségügyi intézmények

Védőnő, fogorvos, gyermekorvos

A védőnő rendszeres ellenőrző munkát végez az óvodában.

A fogorvos évente egyszer szűrővizsgálatot tart az óvodás gyermekeknél és az esetleges beavatkozás szükségességét jelzi a szülők felé.

Az egészségügyi intézményekkel való kapcsolattartás célja az egészség megőrzése, a gyermek egészségügyi állapotának figyelemmel kísérése.

13.8.Az óvoda és a Közművelődési Intézmények

Az óvoda kapcsolatot tart a Községi Házzal és a Könyvtárral, hogy gyermekeink folyamatosan ismerkedjenek a könyvtárhasználattal és a könyvekkel, valamint, hogy nevelési feladataink sokoldalú, színes megvalósítása céljából részt vegyünk a Községi Ház rendezvényein. Pl. színdarabok bemutatása, községi rendezvényeken való részvétel, farsangi bál megrendezése stb.

13.9.Az óvoda és az Egyházközség

Az egyházi ünnepek idején (különösen karácsonykor) látogatást teszünk a templomunkba, meghallgatjuk Plébános Atya tanítását, közös éneklésben, készülődésben vagy ünneplésben veszünk részt.

13.10.Az óvoda és a testvéróvoda kapcsolata

A szlovákiai Párkány (Štúrovo) településen alakítottunk ki testvéróvodai kapcsolatot. Célunk a két óvoda közötti partnerkapcsolat erősítése, ápolása. A közös találkozók alkalmával bemutatjuk helyi programjainkat, oktatási és kulturális hagyományainkat, megosztjuk egymással tapasztalatainkat.

14. A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

A köznevelési törvény céljai és alapelvei között emeli ki a társadalmi leszakadás megakadályozását a nevelés-oktatás eszközeivel, az Óvodai nevelés országos alapprogramja pedig hangsúlyozza az óvodai nevelés hátránycsökkentő szerepét.

14.1.Célunk, hogy minden gyermek számára azonos feltételeket, lehetőségeket biztosítsunk.

14.2.Az óvodai nevelés feladatai

Fontosnak tartjuk a gyermekek megismerését, elfogadását. Lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden gyermek elérhesse képességei maximumát.

Az egyenlő bánásmód követelménye és az esélyegyenlőség előmozdítása akkor valósul meg, ha minden gyermek részére biztosított az emberi méltósághoz való jog.

Minden dolgozó feladata, hogy az általa ellátott gyermek hozzájuthasson minden olyan szolgáltatáshoz, amely szükséges ahhoz, hogy személyisége szabadon kibontakozhasson.

14.3. Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell

- Az intézményben biztosított szolgáltatások igénybevétele.
- A gyermeki jogok gyakorlása.
- A gyermekek csoportban történő elhelyezése.
- A hit- és vallás foglalkozásokon való részvétel.
- Nyilatkozat szerinti nemzetiségi nevelésben való részvétel igénylése.
- Minden gyermek számára optimális és egyenletes fejlődés biztosítása a nevelőmunka során.

15. KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ GYERMEKEK FEJLESZTÉSE

15.1. A sajátos nevelést igénylő gyermekek befogadása és fejlesztése

„Sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi (látási, hallási), értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.”

A sajátos nevelési igényű gyermekek felsorolása:

- mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott) gyermek
- látássérült,
- hallássérült,
- enyhén értelmi fogyatékos,
- középsúlyosan fogyatékos,
- beszéd fogyatékos,
- autizmus spektrum zavarral küzdő gyermek

Az alapidokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek, ezért a többi gyermekkel együtt nevelhető, SNI gyermeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk.

A nevelés hatására a sérült kisgyermeknél is fejlődik az alkalmazkodó készség, az akaraterő, az önállóságra törekvés, az érzelmi élet, az együttműködés. Feladatunknak tartjuk, hogy olyan segítséget nyújtsunk a gyerekeknek, ami a további önálló cselekvéshez szükséges.

Igyekszünk biztosítani a nevelési programunkban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangját.

Az óvodapedagógus probléma esetén az adott területi szakszolgálathoz küldi a gyermeket, és szakértő vélemény iránti kérelem igényét nyújtja be. A gyermek fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakértői véleménye.

Óvodánk Alapító dokumentumában rögzítésre került, hogy az SNI csoportba tartozó gyermekek közül jelenleg, csak a beszéd fogyatékkal rendelkező gyermeknek tudunk fejlesztést biztosítani. A fejlesztést logopédia végzettséggel rendelkező szakember látja el, aki együttműködik a pedagógusokkal, figyelembe veszi a gyermekkel foglalkozó óvodapedagógus tapasztalatait, észrevételeit, javaslatait és a szülőket a gyermek fejlődéséről folyamatosan tájékoztatja.

Beszéd fogyatékos az a gyermek, akit a szakértői bizottság a komplex vizsgálata alapján annak minősít.

A nyelvfejlődési és beszédzavarok az anyanyelvi fejlettség alacsony szintjében a beszédértés és észlelés nehézségében, kifejezőkészség nehézségében (szegényes szóincs, grammatikai fejletlenség), a beszéd szerveződés nehézségében (mondatalkotási készség nehézsége, összefüggő beszéd kialakulatlansága), a beszéd szervi működés gyengeségében, a beszédhangok tiszta ejtésének hiányában, az írott nyelv elsajátításának nehézségeit előrejelző kognitív képességzavarban (fonológiai tudatosság, taktilis, vizuális észlelés, verbális emlékezet zavarai), a verbális tanulás lassú fejlődésében nyilvánulhatnak meg.

A beszéd- és nyelvi problémák súlyos zavara mellé társulhatnak részképességzavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia veszélyeztetettség) és magatartás problémák, amelyek nehezítik a gyermek beilleszkedését.

A fejlesztés az anyanyelvi nevelést középpontba állító, az aktív nyelvhasználatot segítő, speciális terápiákat alkalmazó fejlesztési környezetben valósulhat meg a gyermek komplex állapotfelmérése alapján. A gyermek egyéni képességeihez igazodó intenzív fejlesztőmunka során fontos, hogy az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon,

cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé, amely segíti a társas kapcsolatok kialakulását és a személyiség fejlődését is.

Az óvodai nevelés, fejlesztés egész időtartama alatt kiemelt feladat az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában.

A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segíti az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérését.

Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációjával valósulhat meg szakemberek bevonásával.

Az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitáció a pszichés fejlődési zavar jellegét megállapító, komplex-gyógy pedagógiai, pszichológiai és orvosi-szakértői véleményben foglaltak alapján történik.

Mindezeket figyelembe véve, ha az óvoda nem felel meg a fejlesztéshez szükséges elvárásoknak, ám a szakértői bizottság mégis óvodánkat jelöli ki a gyermek ellátására, abban az esetben a jegyző hatáskörébe tartozik a gyermek fejlesztésének megszervezése.

15.2. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki a szakértői bizottság véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

15.2.1. Az óvodapedagógus feladata:

A szakértői bizottsági vélemény és javaslat figyelembe vételével fejlesztési terv készítése, a gyermek egyéni fejlesztése, fejlődésének nyomon követése, rögzítése.

15.3. Tehetségnevelés, tehetségfejlesztés

Óvodás korban tehetségigéretekről, a gyermekek tehetségre irányuló hajlamairól beszélhetünk. Óvodában elsősorban a gazdagítás, dúsítás módszerét alkalmazva fejlesztjük a különleges adottságokkal rendelkező, tehetségigéretes gyermekeket, és a szülők felé jelezzük, ha valamely területen kiemelkedő képességet mutat a gyermekük.

16. A NEMZETISÉG KULTÚRÁJÁNAK ÉS NYELVÉNEK ÁPOLÁSÁVAL JÁRÓ FELADATOK

16.1A nemzetiségi óvodai nevelés megszervezése:

A nemzetiségi nevelés az óvodáskorú gyermekek életkori sajátosságainak és egyéni fejlettségének megfelelően a nemzetiség nyelvének és kultúrájának megismerését és elsajátítását, a kulturális hagyományok átörökítését és fejlesztését szolgálja.

A nemzetiségi óvodai nevelés a gyermek óvodába lépésétől az iskola megkezdéséig tart. Óvodánk óvodapedagógusai beszélnek a nemzetiség nyelvét, ismerik a nemzetiség szellemi és tárgyi kultúráját, hagyományait, szokásait. Fontosnak tartjuk a kultúrkincs továbbörökítését. A gyermekek óvodai életének megszervezése két nyelven történik. Együttműködünk a családokkal (szülőkkel, nagyszülőkkel), nemzetiségi képviselői szervezetekkel, egyesületekkel és intézményekkel. Óvodánk környezete tükrözi a nemzetiség kultúráját, életmódját, szokásait, hagyományait és tárgyi emlékeit.

16.2.A nemzetiségi óvodai nevelés célja:

- Anyanyelvi környezet biztosítása a gyerekek számára.
- Nemzetiségi identitástudat kialakítása, fejlesztése.

16.3.Feladat:

- Az egészséges életmód feladatainak ellátása során –a gyermekek nyelvi ismereteinek megfelelő kommunikáció a kisebbség nyelvén.
- A rendszeresen visszatérő kommunikációs helyzetekkel az utánzáson alapuló nyelvelsajátítás biztosítása.
- Szlovák versek, mondókák, énekek megjelenítése a faliújságon a szülők részére.
- Szlovák nyelvű játékok, könyvek, CD-k használata a különböző tevékenységek során.
- Nemzetiségi múltunk prezentálása óvodánk berendezésével (népviselet, fényképek, könyvek stb.)

A nemzetiségi óvoda küldetése a kétnyelvű nevelés tervezése, szervezése és gyakorlati megvalósítása. Céljait és feladatait azonban csak a kisebbségi környezettel, a szülői házzal együttműködve oldhatja meg eredményesen. A kétnyelvű nevelés két kiemelt területe: a

gyermek személyiségfejlesztése és a nyelvi kiejtés tanulása, melyeket a beszédképesség megalapozásával, szókincsbővítéssel, a kisebbségi nyelvhez tartozó kultúra közvetítésével érhetünk el.

A gyermek kíváncsisága és új iránti fogékonysága miatt az élményfeldolgozás során a spontán vagy irányított nyelvtanulásban aktívan vesz részt. Az életkornak megfelelő mozgáskultúra elsajátítása is alapja annak, hogy a gyermek vidám, kiegyensúlyozott, érdeklődő és tevékeny legyen a kétnyelvű környezetben.

Minden gyermek részt vesz a nemzetiségi óvodai nevelésben. A magyar családok sem zárkóznak el attól, hogy gyermekük részt vegyen a szlovák kezdeményezéseken, foglalkozásokon.

A szülői házból kikerülő gyerekek nagyon kevés szókincssel, nyelvi tudással rendelkeznek. Sok fiatal szülő csak érti a nyelvet, de nem beszéli. Feladatunk a szlovák kisebbség még élő szokásainak megismertetése, ápolása és a szókincs bővítése.

Óvodába érkezéskor az első hetek, hónapok a beszoktatással telnek el. A gyermekek már ekkor is hallják a nyelvet, ismerkednek a fontosabb kifejezésekkel, melyek a folyamatos napi tevékenységekhez nélkülözhetetlenek.

A kezdeményezések, foglalkozások környezeti témákhoz kapcsolódnak, illeszkednek.

Az óvónő felmérve csoportjának szintjét tudja, hogy milyen léptekkel haladhat a témákban.

Gyermekeink a mondókákat, verseket, énekes játékokat könnyen elsajátítják, magukévá teszik.

A népszokások, néphagyományok beépítésével életünk bővül, ünnepeink színesebbé válnak.

Nemzetiségi Ünnepeink:

„Falunk születésnapja”

"Simon a Juda" (téltemető)

"Nové leto" (tavaszköszöntő)

"Veľká noc" (pliešť korbáč" Húsvét- korbácsfonás)

Kirándulások alkalmával megnevezzük egyes tájegységeink szlovák nevét (Trniny; Šmanina; Studenka, Kohútový vrch).

Gyermekeink ismerkedhetnek a már csak az idősek által használt tájnyelvvvel (meghívás vagy ellátogatás formájában).

16.3.1.A fejlődés jellemzői óvodáskor végére:

Tisztelje és becsülje a megismert nemzetiségi szokásokat, hagyományokat és a tárgyi kultúra értékeit.

16.3.2.Az óvodapedagógus feladatai:

- A szlovák nemzetiség hagyományainak megismertetése.
- Népi mondókák, gyermekdalok megismertetése.
- Szlovák gyermektáncok bemutatása.
- Helyi népviselet bemutatása.
- Helyi szokások felelevenítése, ápolása.
- Nemzetiségi népviselet biztosítása a gyermekek számára.
- Részvétel a falu ünnepein és ünnepélyein.
- A helyi szokások, hagyományok beépítése az óvodai életbe.
- A nemzetiségi identitástudat megalapozása, erősítése
- A nemzetiség tárgyi kultúrájának bemutatása („nemzetiségi sarok, tájház”).

A program erőforrásai

A kisebbségi óvodai nevelési program megvalósulásának minőségét az abban részt vevő óvónő személye nagymértékben meghatározza.

Óvodánkban ezt a feladatot az óvodapedagógusok végzik, akik szlovák nemzetiségi végzettséggel rendelkeznek. A kisebbségi nevelést végző óvónő az alábbi képességekkel, személyiségjegyekkel kell, hogy rendelkezzen:

- megfelelő szlovák nyelvtudás, a kisebbség szellemi és tárgyi kultúrájának, a hagyományoknak és szokásoknak az ismerete.

Arra törekszünk, hogy a gyermekek gondozásában részt vevő felnőttek is ismerjék és használják a nemzetiség nyelvét (tájnyelvet).

16.4.A szlovák nyelvi szókincs lehetséges tartalma a mindennapokban:

Alapvető udvariassági szokások kifejezése: köszönés, kérés, megköszönés, bemutatkozás

16.4.1.A gyermekek gondozása során:

- testápolás: kézmosás, mosdó használat, fogápolás, fésülködés, valamint ezeket a

tevékenységeket kísérő visszatérő párbeszédes szituációk, mondatmodellek,

- az öltözködést kísérő cselekvések, testrészek, ruhadarabok megnevezése,
- az étkezés során: evőeszközök, terítékek, egyszerűbb ételek megnevezése, kulturált étkezési szokásokat erősítő mondatmodellek használata.

16.4.2.Játék során:

- a gyermekek kétnyelvű beszédképességének fejlesztése,
- nyelvi modell nyújtása különböző játékszituációkban,
- állandó, visszatérő nyelvi fordulatok a játék során,
- szókincsfejlesztés játékidőben

A közös, együttes játék minden fajtája hozzájárul a nyelvi nevelési célok és feladatok eredményes megvalósulásához.

16.4.3.Munka során:

- a munkakapcsolatok során minél gyakrabban használjuk a kisebbségi nyelv egy-egy kifejezését,
- utasítások, szóbeli közlések adása szlovák nyelven a munkafolyamatok végzése során,
- rakodás közben játékeszközök megnevezése.

17. ÓVODÁNK NEMZETISÉGI NYELVI PROGRAMJA NÁRODNOSTNÝ JAZYKOVÝ PROGRAM NAŠEJ ŠKÔLKY

*„Nevedia prečo,
no veľmi im to treba.
A možno ešte viacej ako chleba.
Aby im v duši pusto nebolo.
Aby ich mali radi okolo.”*

(Milan Rúfus)

Materským školám (MŠ) v predprimárnej výchove treba dodržiavať Celoštátny základný program predškolskej výchovy⁽¹⁾ a nariadenia vyplývajúce zo smerníc⁽²⁾ vzťahujúcich sa na výchovu v národnostných materských školách.

Kvantita a kvalita osvojenia si jazyka vo veľkej miere závisí od:

- vekových osobitostí detí
- vplyvu učiteliek
- jazykového citu

Dôležitými zásadami vyučovania jazyka sú:

- Jednojazyčnosť v rámci tzv. národnostných dní, pričom deťom treba umožniť voľne používať, počúvať a precvičovať si slovenský jazyk aj v priebehu ostatných dní týždňa.
- Treba vytvoriť také rečové situácie, ktoré vzbudia záujem a pozornosť detí.
- Vo vetných kontextoch im treba učiť také slová, ktoré deti predškolského veku ľahko pochopia, s ktorými sa na maďarských zamestnaniach už oboznámili.

K učeniu jazyka je veľmi dôležité zabezpečiť náležité jazykové ovzdušie, vzorný ústny prejav prostredia, hravosť a maximálne zamestnávanie detí.

Úlohy a ciele jazykovej výchovy sa uskutočňujú v priebehu celého dňa pobytu detí v MŠ.

Proces osvojenia jazyka sa začína fázou počúvania a pochopenia. Deti sa majú naučiť jazyk počúvať a obľubovať. Vytvorenie jazykového citu je jednou z najpodstatnejších podmienok pre deti predškolského veku. Jazykové javy spájame vždy s činnosťami, pohybovými javmi, s predmetmi, obrazmi a rôznymi citovými stavmi detí, pritom takmer nebadateľne naladíme deti na jazyk. Motivuje ich zážitok z napodobňovania, radosť z pohybu a hier.

17.1. Všeobecné požiadavky:

- pochopenie a používanie učiteľkou používaných vetných modelov, príkazov, otázok a jednoduchých výrazov
- aktívna účasť
- správne používanie zdvorilostných foriem pozdravov
- odpovedanie na jednoduché otázky
- rozoznávanie a pomenovanie predmetov a javov bezprostredného prostredia

17.2. Program výchovnovzdelávacej práce v materskom jazyku v Mlynkoch.

Program výchovnovzdelávacej práce v materskej škole vymedzuje úlohy v oblasti pestovania daného národnostného jazyka, znalosti materinského jazyka, rozvíjanie reči a prípravy detí na školský život.

Výchova v národnostnom jazyku je základnou zložkou života materskej školy. Vedomým a plánovitým riadením života národnostných detí v materskej škole, pomocou obvyklej životosprávy a určitých pravidiel sa dajú realizovať ciele vyučovania národnostného jazyka.

Všeobecné ciele a úlohy národnostných materských škôl sú totožné s cieľmi a úlohami nášho programu. Treba položiť základy vyjadrovacej schopnosti národnostných detí ústnym jazykovým nácvikom.

Podľa našich skúseností si deti už skoro nič, alebo veľmi málo jazykových znalostí prinesú z rodičovského domu. Rodina len veľmi zriedka zabezpečí, alebo vôbec nezabezpečuje slovenské jazykové prostredie.

Život detí v materskej škole má byť organizovaný takým spôsobom, aby sa viazal k radostným zážitkom, a aby deti radi chodili do materskej školy.

Hra je prvoradou činnosťou detí predškolského veku. Hra vytvára novšie a novšie formy činnosti, prácu, učenie a deti sa postupne stávajú samostatnými. Týmto formám činnosti treba venovať veľkú pozornosť.

17.3. Možný obsah slovenskej jazykovej slovnéj zásoby v každodennosti:

- Používanie základných zdvorilostných výrazov: pozdrav, prosby, poďakovanie, predstavenie
- Počas starostlivosti o dieťa:
- Telesná hygiena, umývanie rúk, používanie umyvárne, čistenie zubov, česanie sa, ako aj v činnostiach spojených s týmito sa opakujúcimi situačnými vetnými modelmi v dialógoch
- Spolusprevádzajúce sa činnosti pri obliekaní, časti tela, pomenovanie šatstva
- Počas stravovania: príbory, prestieranie, pomenovanie jednoduchých jedál, používanie vetných modelov, ktoré posilňujú zvyky pri kultúrnom stravovaní
- Počas telesnej výchovy: pokyny sprevádzajúce pohyb.

17.3.Material zamestnamí z vecného učiva v slovenskom jazyku

Látka jazyka je podstatne látkou maďarského vecného učiva. Učivo jazykovej výchovy sa snažíme zostaviť v súlade s naším maďarským programom.

Kvantita a kvalita osvojenia jazykového učiva do veľkej miery závisí od:

- jazykových znalostí danej vekovej skupiny, od aktivity,
- od vekových osobitností detí,
- od učiteľského vplyvu,
- od utvárania jazykového citu.

Pri vyučovaní jazyka treba myslieť aj na názornoobrazné myslenie detí a na citový vývoj.

17.3.1.Pri výuke vecného učiva:

- navrhované témy sa dajú spracovať v akomkoľvek poradí,
- jednotlivé témy môžeme spracovať len vtedy, keď ich deti už zvládnu v maďarskom jazyku,
- veľký dôraz musíme klásť na to, aby sme učivo realizovali v takzvanej živej situácii,
- treba použiť mnohostranné znázorňovanie a hravé situácie,
- slovná zásoba tematických okruhov od najmladšej vekovej skupiny sa má rozširovať a prehľbovať,
- témy, ktoré sa opätovne objavujú slúžia nielen k opakovaniu a obohateniu jazykových poznatkov, ale aj k ich systematizácii, a ku rozšíreniu slovnej zásoby,
- učiteľky pri výbere majú rešpektovať vek a schopnosti detí
- obsahové celky sú zamerané na získavanie elementárnych poznatkov a rozvoj elementárnych zručností detí

Vo vetných kontextoch treba učiť také slová, ktoré deti predškolského veku ľahko pochopia, s ktorými sa na maďarských zamestnaniach už oboznámili.

Základnú slovnú zásobu deťom tvoria slová a výrazy tematického okruhu z prírodného a spoločenského prostredia

Vzorná reč učiteľky, tempo reči, mnohostranné znázorňovanie, vytváranie prirodzených situácií zabezpečuje poznanie bezprostredného a vzdialenejšieho prostredia.

Pomocou situačných hier môžeme vytvoriť také podmienky, ktoré vzbudia v deťoch záujem o jazyk.

Pri učení slov a výrazov treba mať na zreteli uplatnie týchto didaktických princípov:

- zásada motivácie
- zásada názornosti
- zásada uvedomosti a aktivity

Všeobecné očakávanie pri výuke jazyka a vecného učiva:

- pochopenie a používanie učiteľkou používaných vetných modelov, príkazov, otázok a jednoduchých výrazov
 - aktívna účasť
 - správne používanie zdvorilostných foriem, pozdravov
 - rozoznávanie a pomenovanie predmetov a javov bezprostredného prostredia

17.3.2. Tematické okruhy z vecného učiva

Tematické okruhy z vecného učiva od najmladšej, do najstaršej vekovej skupiny sa rozširujú, a tým sa prehľbujú poznatky, ktoré by deti mali ovládať a používať v týchto modeloch viet v nasledujúcich témach:

- Naša trieda, škôlka, hračky

/napr.: chodím do skupinky: (zajac, lienka, kuriatko, ježko),

hračky napr.: (bábika, auto, kocka, spoločenské hry, kuchyňa, lego, duplo, kniha, atď.)

okno, dvere, tabuľa, stolička, stôl, koberec, lampa, záclona, posteľ, atď./

- Predstavovanie sa, moja značka

/napr.: Volám sa: ..., Ja sa volám: ..., Ja som chlapec, Ja som dievča. Moja značka je ... atď./

- Pozdrav, zdvorilostné prejavy

/napr.: Dobré ráno, Dobrý deň, Ahoj, Dovoďenia. Ďakujem pekne, Prosím si..., atď./

- Správanie v umyvárni, v triede, pri obliekaní

/napr.: Umy si ruky! (-tvár, -zuby), , Utri si ruky! (-tvár) Nebež v umyvárni! Spláchni záchod! Učeš sa, zubná kefka, zubná pasta, mydlo, uterák, kohútik atď./

- Všeobecné pokyny

/napr. Sadni si! Postav sa! Jedz pekne! Nerozprávaj sa! Buď ticho! Nebež dolu schodami! Počúvaj ma! Pozri sem! atď./

- Rodina: členovia rodiny

/napr.: otecko, mamička, chlapec, dievča, babka, dedko, deti, atď./

- Jeseň : počasie, príroda, obliekanie, ovocie, zeleniny

/napr.: Prší, Fúka vietor, Je zamračené, Je chladno. Je búrka, Opadajú listy.

Listy sú žlté (- zelené, - hnedé, - červené)

ovocie: , jablko, hruška, hrozno, orech

zeleniny: zemiaky, kapusta, cibuľa, repa.

gumová čižma, pršiplášť, dáždník, atď./

- Zima : počasie, znaky zimy, príroda, hra v snehu, zimné radovánky, obliekanie,

/napr.: Je zima. Sneží. Padá sneh. Sneh je biely, studený. Guľujeme sa. Sánkujeme sa. Lyžujeme sa.

šatstvo: čižmy, čiapka, overál, rukavice, šál, pančuchy, pulóver, nohavice, tričko, atď./

- Jar : hlavné znaky jary, počasie, príroda, obliekanie, jarné kvety, kvitnúce stromy , jarné zeleniny , jarné ovocie

/napr.: Svieť slnko. Prší. Fúká vietor. snežienka, fialka, púpava, konvalinka, tulipán, šalát, reťkovka, cibuľa, lastovička, bocian, motýľ, zajac, atď./

- Telo : časti tela, , zmyslové orgány

/napr.: hlava, trup, ruky, nohy, oči, uši, ústa, nos, zuby, tvár, atď./

- Domáce zvieratá

/napr.: pes, mačka, sliepka, kohút, kačka, hus, krava, kôň, prasa atď./

- Lesné zvieratá

/napr.: jeleň, srna, vlk, líška, diviak, veverička, jež, slimák, atď./

- Doprava

/napr.: auto, vlak, lietadlo, loď, vrtulník, kamión, bicikel, atď./

- Farby

/napr.: červená, zelená, modrá, žltá, fialová, sivá, hnedá, čierná, oranžová, ružová, atď./

- Číslovky

/napr.: jeden, dva, tri, štyri, päť, šesť, sedem, osem, deväť, desať, atď./

17.3.2. Hudobná výchova

V záujme rozvíjania hudobnej kultúry detí, snažíme sa ďalekosiahle zabezpečiť ich nároky na krásu.

Piesne, ktoré chceme naučiť, zostavíme náročným výberom z ľudovej hudby a umelých piesní, s prihľadnutím na vekovú a jazykovú svojráznosť detí.

Spevom, počúvaním hudby položíme základy hudobnej výchovy detí.

Našou úlohou je zoznámiť s deťmi naše tradície, sviatky, ľudové piesne. Môžeme navštíviť alebo pozvať ujov, tetky aby nám zaspievali tie piesne, ktoré oni spievali, spievajú.

Vránci domácich koncertov máme možnosť aj my pedagógovia spolu zostaviť a predniesť kyticu Pilišských ľudových piesní, ktoré naši rodičia, starí rodičia spievali tu u nás v Mlynkoch.

Usilujeme sa zachovať a podať ďalej to ľudové dedičstvo, ktoré sme dostali od našich predkov, aby tieto krásne spevy nezanikli.

Materiál rozvíjania hudobnej schopnosti, je totožný s cieľmi a úlohami maďarského programu.

Pohybovými hrami, hrami v kruhu, tancami napomáhame rozvíjanie pohybovej kultúry detí, ako aj pestovanie tradície.

17.3.3.Literárna výchova

Dôležitou úlohou materskej školy je poskytnúť deťom literárne a dramaticke zážitky, ktoré môžu byť príkladom pre jeho správanie a na vytváranie medziľudských vzťahov.

Začneme to učením krátkych rečňovaniek, prednesom básni, alebo rozprávaním krátkeho príbehu, rozprávky. Aj mimo zamestnania sa snažíme zabezpečiť čím viac príležitosti nato, aby sa deti stretli s ľudovými rečňovankami a memorizovali ich.

Rečňovanky a básne majú byť podané takým spôsobom, aby vzbudili záujem detí a dostali chuť sa ich naučiť.

Deti oboznamujeme s obrázkovými knižkami a s ich ilustráciami, aby vytvárali trvalý vzťah ku knihe a mali tým pádom veľa zážitkov spojenými s knihami.

Pozeráme si s nimi obrázky, čítame si, rozprávame sa o kresbách, k obsahu robíme ilustrácie, čím rozvíjame aj ich predstavivosť.

Deti sa majú zoznámiť s krásou viazanej reči, rýmu a rytmu.

Každú príležitosť treba využiť na prednes, aby sa nacvičovala správna výslovnosť.

Môže sa to diať pri hre, pri príležitosti pamätných udalostí, pôsobením nejakých zážitkov alebo aj v spojitosti s iným zamestnaním.

Učiteľka tým pomáha rozvíjať pamäť a obrazotvornosť, fantáziu, vyjadrovacie schopnosti, pohybové a výtvarné schopnosti, rozširuje slovnú zásobu ako i pozitívny vzťah k národnostnému jazyku detí.

18. ZÁRÓGONDOLATOK

Az óvoda sajátos, egyik intézményes neveléshez sem hasonlítható nevelő intézmény, ahol a nevelés nyugodt, derűs, családi légkörben folyik. Az óvoda azonban bármennyire is igyekszik, önmagában nem tudja átvállalni a gyermek-nevelést, csak a családdal együtt képes erre.

A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget, és belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben óvodásból iskolássá érik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembevételével mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre. A szükséges nevelési feladatok teljesítését, differenciáltan az egyéni bánásmód érvényesülésével végezzük.

Lehetőséget biztosítunk, hogy minden gyermek képességeihez mértén érje el a sikeres iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. Ennek érdekében rugalmas napirendet, érzelmi biztonságot nyújtó környezetet alakítunk ki.

Meghatározó szerepet tölt be az óvoda a társas kapcsolatok alakulásában. A gyermekek a közös játékban megtanulják a kapcsolatteremtést, az egymáshoz viszonyulást, az alkalmazkodást, fejlődik kommunikációs képességük.

Olyan programokat, a tevékenységek sokszínű lehetőségét kínáljuk fel, hogy ezen élmények hatására kedvet érezzenek a tevékenységek egyre magasabb szintű végzésére, kielégüljön kíváncsiságuk, nyitottá, érdeklődővé váljanak, ráérezzenek a feladatok, problémahelyzetek önálló megoldásának örömére.

Az iskolai élet megkezdéséhez való felkészítés azonban csak akkor lehet igazán eredményes, ha minden esetben figyelembe vesszük az adott gyermek egyéni fejlettségét, nem kívánunk tőle olyan dolgokat, amelyek képességeit meghaladják, hisz a túlzott követelmények bizonytalanná, gátlásossá teszik.

A sorozatos kudarcoktól való félelem gátolja fejlődésüket, visszahúzódóvá, félénkké teszi őket.

Csak olyan feladatokkal terheljük meg a gyermekeket melyek, kihívást jelentenek számukra a múlt dolgainak megismerésében és a jövő titkainak felfedezésében.

„A gyermek fejlődése szempontjából döntő fontosságú, hogy érezze nemcsak szeretik, hanem olyannak szeretik amilyen.”

(Germen Alice)

*"A jelent csak a múltból lehet megérteni,
a jövőt a múlt alapján felépíteni."*

(Babits Mihály)

FELHASZNÁLT IRODALOM

- a közoktatásról szóló, többször módosított 1993. évi LXXIX. törvény
- a 2011. évi CXC törvény a Nemzeti köznevelésről
- a Kormány 229 / 2012. (VIII.8.) kormány rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- a 363 / 2012 (XII. 17.) Kormány rendelet az Óvodai nevelés országos alapprogramja kiadásáról
- a 17 / 2013.(III. 1.) EMMI rendelet a nemzetiség óvodai nevelésének irányelve kiadásáról
- a 2011. évi CLXXIX törvény a nemzetiségek jogairól
- a 20 / 2012.(VIII. 31.) EMMI rendelet a nevelési intézmények működéséről
- a 2011. évi CCXI törvény a családok védelméről
- Pilisszentkereszti Szlovák Nemzetiségi Óvoda Alapító okirata; SZMSZ-e; Házi rendje
- Egyezmény a gyermek jogairól (Bp. Egy. Nemz. Unicef 1992.)
- Rámcovy plán pre vyučovanie slovenskeho jazyka v nedelenných skupinách materských škôl. (Orsz. Közokt. Szolg. Iroda Bp, 1995.)
- Program pre slovenské národnostné materské školy
- Návrh plánu výchovno-ozdelávacej práce pre materské školy vyučujúce slovenský jazyk (Mámmel Ádámné 1983)
- Erdődi Valéria: Rozprávky, básničky, piesne, hry a riekanky
- Mária Matulaiová - Mária Gorjánová Mátraiová - Alexander Móži: Vystri slnko lúčky, otvor zlaté pučiky (Bp. 1998 Nemzeti Tankönyvkiadó Nemzetiségi önálló osztálya)
- Talabér Ferencné: Jazyková výchova rozvíjanie jazyka v národnostných materských školách
- Piesne, hry a riekanky detí predškolského veku
- Mérei Ferenc - V. Binét Ágnes: Gyermek lélektan (Gond. Könyvk. 1975.)
- Dr. Ranschburg Jenő: A világ megismerése óvodáskorban (OKKER 2002)
- Dr Ranschburg Jenő: Szeretet, erkölcs, autonómia (OKKER 1998)
- Vekerdy Tamás: Kérdezz! felelek...
- Selma H. Fraiberg: Varázsos évek
- Gáspár László: Legyen az óvoda a nevelés színtere (új Ped. Szemle, 1991.)
- Pereszlényi Éva: Az óvodák szakmai fejlesztése (Bp. Tanító Képz. Főisk. 1994)
- Majorossy Judit: Együtt az első osztályba (Trivium Kiadó Budapest, 1992.)
- Porkolábné Dr. Balogh Katalin: Kudarc nélkül az iskolában (Alex - Typo Kiadó, 1992.)
- Dr. Hegyi Ildikó: Siker és kudarc a pedagógus munkájában (OKKER Okt. Iroda, 1996.)

- Balázsne Szűcs Judit-Szaitzne Gregorits Anna: Szabadon, játékosan, örömmel
 - Balázsne Szűcs Judit: Miből lesz a cserebogár (Alex-typo 1992)
 - Balázsne Szűcs Judit: Miből lett a cserebogár (SZORT BT, Bp. 2001)
 - Új utakon az óvodában (Hajdú B. MPI. Debrecen, 1994.)
 - Óvodai ünnepek (Mikulás, Karácsony, Farsang, Húsvét, Anyák napja)
 - Dr Buchernáné – Faustné – Zadravecz: Néphagyományok az óvodában
 - Dankó Ervinné: Nyelvi kommunikációs nevelés az óvodában
 - Óvodások környezeti nevelése
- Réce - füzetek 5. (Alapítvány a M. o. Körny. Nevelésért Bp. 1998)
- Bihariné dr. Krekó Ilona-dr. Hegyi Ildikó- Konczler Gyuláné dr.-Körmöci Katalin: A környezeti nevelés pedagógiai és pszichológiai alapjai (Tanítóképző Főiskola Bp. 1997)
 - Millar, S.: Játékszichológia (Közgazdasági és Jogi Kiadó Bp. 1973.)
 - Piaget, J.: Szimbólumképzés a gyermekkorban (Gondolat Kiadó Bp. 1978.)
 - Dr. Hamza István - Dr Tóth Ákos- Fodorné Dr. Földi Rita: Játék, egyensúlyozás, vízhez szoktatás (Nagy Gáspár Kft. 1995.)
 - Bruno Bettelheim: A mese bűvölete és a bontakozó gyermeki lélek
 - Dr Fejes Erzsébet- Kancczler Gyuláné dr.: A mesélő természet
 - Dr. Tótszóllósné Varga Tünde: Mozgásfejlesztés az óvodában (FER-CO. És Váci Ofnet Kft. 1994.)
 - Gaál Sándorné- Kunos Andrásné: Testnevelési játékok az óvodában (Zsuzsa Nyomda Kft Szolnok)
 - Magyar Mozgáskotta (Komplex, mozgás-és személyiség fejlesztő program
 - Budainé Balatoni Katalin: Így tedd rá! Táncos mozgásfejlesztés az óvodában (nka)
 - Pintérné Tasnádi Ágnes: Mozgásfoglalkozások az óvodáskorban
 - Körmöci Katalin: Segédlet Az óvodai matematikai nevelés metodikájához (Comm Bt. Pécs 1995.)
 - Forrai Katalin: Ének az Óvodában (Editio Musilea Bp. 1993.
 - Zsámboki Károlyné: Bence világot tanul (Sopron 2001)
 - Dr Bucherna Nándorné- Faust Dezsőné- Zadravecz Teréz: Néphagyományörzés az óvodában (HOGYF EDITIO 1998.)
 - Psenákné Gregor Klára: Kötetlenül, komplexen, naponta mesével (Nemzeti Tankönyvkiadó 1995)
 - Demeter Lázár Katalin: Játsszótárs (drámajátékok)
 - Kósáné Ormai Vera: A mi óvodánk (OKKER 2001)

- Minőség az óvodában (OKKER 2001)
- Óvodavezetési ismeretek RAABE)
- Óvónők kincsestára (RAABE)

KÖTELEZŐ ESZKÖZJEGYZÉK

2. melléklet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelethez

JEGYZÉK

a nevelési-oktatási intézmények kötelező (minimális) eszközeiről és felszereléséről

Az e jegyzékben felsorolt helyiségek kialakítására általános szabályként a nemzeti szabványban, vagy a nemzeti szabvánnyal azonos, illetve azzal egyenértékű építési és műszaki előírásoknak való megfelelés fogadható el. Amennyiben a nemzeti szabvány, vagy a nemzeti szabvánnyal azonos, illetve azzal egyenértékű építési és műszaki előírás eltér az e mellékletben meghatározott követelménytől, abban az esetben a melléklet rendelkezése az irányadó.

A mellékletben az intézménytípusonként felsorolt helyiségek kialakítása minimum követelmény.

A gyermekek részére kialakított helyiség akkor megfelelő, ha - rendeltetésétől függően - alapterülete lehetővé teszi legalább egy óvodai csoport, iskolai osztály, kollégiumi csoport valamennyi tagjának egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását, tanítását, pihenését, öltözését, tisztálkodását, étkezését, továbbá megfelel az építésügyi jogszabályokban előírt követelményeknek, a közegészségügyi előírásoknak, a tűzvédelmi, egészségvédelmi, munkavédelmi követelményeknek.

Ha a helyiséget létszám figyelembe vételével kell kialakítani, a helyiség olyan méretű és berendezésű kell, hogy legyen, amelyben minden egyidejűleg jelenlévő tanuló, munkát végző felnőtt igénye egyidejűleg teljesíthető.

A fűtés megoldási módjáról, a helyiségek rendeltetésszerű használatát biztosító - a mellékletben fel nem sorolt további - eszközökről (pl. lábtörlő, virágállvány, színes képek, tájékoztató tábla) helyben, építési tervezési program elkészítése alkalmával kell dönteni. A

nevelési-oktatási intézmények helyiségeiben előírt hőmérséklet követelményeiről szabvány rendelkezik.

Az e mellékletben előírt minimum követelmények teljesülésével a pedagógus - az óvoda, iskola SZMSZ-ében, házirendjében meghatározott - védő, óvó előírások figyelembevételével viheti be az óvodai foglalkozásokra, az iskolai tanórákra az általa készített, használt pedagógiai eszközöket.

A gyermekek, tanulók részére vásárolt eszközöknek és felszereléseknek igazodniuk kell a gyermekek, tanulók testméretéhez.

A taneszközkészlet meghatározásához az alapfokú művészeti iskolákban az Alapfokú művészetoktatás tantervi programja nyújt segítséget. Taneszközre van szükség minden olyan jellegű tananyag feldolgozásához, amelyik a szemléltetés, illetve tanulói tevékenység nélkül nem valósítható meg.

Ha az eszközöket, felszereléseket létszám figyelembevételével kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből annyi szükséges, hogy minden egyidejűleg jelen lévő gyermek, munkát végző felnőtt igényét egyidejűleg teljesíteni lehessen. Amennyiben az eszközöket, felszereléseket létszám szerint kell beszerezni, az adott eszközből, felszerelésből a tényleges, érdekelt létszámnak megfelelően kell az előírt mennyiséget beszerezni.

Ahol a melléklet az óvoda pedagógiai programjára utal, azon az Óvodai nevelés országos alapprogramja, továbbá nemzetiségi óvodai nevelést biztosító óvoda esetén a Nemzetiségi óvodai nevelésének irányelve, sajátos nevelési igényű gyermekek nevelését biztosító óvoda esetén a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelve figyelembevételével készített vagy az Nkt. 26. §-ának alapján jóváhagyott pedagógiai programot kell érteni.

Ahol a melléklet az iskola pedagógiai programjára utal, ott a Nat, továbbá a nemzetiségi oktatást biztosító iskola esetén a Nemzeti, etnikai kisebbség iskolai oktatásának irányelve, sajátos nevelési igényű tanuló oktatás esetén a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve, a két tanítási nyelvű oktatást biztosító iskola esetén a Két tanítási nyelvű iskolai oktatás irányelve, érettségi vizsgára felkészítő középiskola esetén pedig az Érettségi vizsga vizsgaszabályzata követelményei figyelembevételével készített vagy az Nkt. 26. §-a alapján jóváhagyott pedagógiai programot (a továbbiakban: eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program) kell érteni.

Ahol a melléklet a művészetoktatási intézmények jegyzékében az iskola pedagógiai programjára utal, azon az Alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjára

építő vagy az Nkt. 26. §-a alapján jóváhagyott pedagógiai programot (a továbbiakban: eltérő pedagógiai elveket tartalmazó pedagógiai program) kell érteni.

Az eltérő pedagógiai elveket tartalmazó nevelési program az eszköz- és felszerelési jegyzéktől eltérően határozhatja meg a nevelőmunka eszköz és felszerelési feltételeit.

Ha vitás, hogy az előírt eszközök, felszerelések rendelkezésre állnak, köznevelési szakértői tevékenység folytatására jogosult szakértő véleményét kell beszerezni.

Az óvodai játszóudvar, az iskolai udvar akkor megfelelő, ha alapterülete az óvodában lehetővé teszi valamennyi gyermekcsoport-, az iskolában valamennyi osztály tagjainak egyidejű befogadását és egészséges, biztonságos körülmények közötti foglalkoztatását.

Elfogadható az óvodai játszóudvar kialakítása az óvoda közelében, az óvodán kívül, például közterületen, amennyiben garantált, hogy azt csak az óvodába felvett gyermekek veszik igénybe.

Ugyanígy elfogadható az iskolai udvar kialakítása az iskola közelében, az iskolán kívül, például közterületen, amennyiben garantált, hogy azt csak az iskolába felvett gyermekek veszik igénybe.

Ha az óvoda, az iskola, a művészetoktatási intézmény, kollégium sajátos nevelési igényű - különösen a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján mozgásszervi fogyatékkal küzdő - gyermekek, tanulók nevelésével foglalkozik, a gyermekek, tanulók által használt helyiségek kialakításánál az eszközök és felszerelések beszerzésénél biztosítani kell az akadálymentes, balesetmentes és érzékelhető, valamint biztonságos környezetet, - a fogyatékoság típusától függően - a kapaszkodókat, a nagyobb alapterületű, szélesebb ajtónyitású mellékhelyiségeket stb. A fogyatékoság típusát és mértékét az eszközök és felszerelések megvásárlásánál figyelembe kell venni.

Ha az óvoda nemzetiséghez tartozók óvodai nevelésében, vagy az iskola (ide értve a művészetoktatási intézményeket is) a nemzetiséghez tartozók iskolai oktatásában, illetve a kollégium nemzetiséghez tartozók kollégiumi nevelésében vesz részt, az eszközök és felszerelések megvásárlásánál a nemzeti, etnikai sajátosságokat figyelembe kell venni.

Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál a „óvodánkénti” megjelölést alkalmazza, azon az óvodát kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, és hogy hány épülete van. Ebben az esetben a helyiség a székhelyen vagy/és a telephelyen (azaz minden feladat ellátási helyen) is kialakítható.

Amennyiben a melléklet a mennyiségi mutatónál az „óvodánként (székhelyen és telephelyen)” megjelölést alkalmazza úgy valamennyi feladat ellátási helyen kialakítandó a helyiség, biztosítandó a megnevezett eszköz, felszerelés.

A „gyermekcsoportonként” megjelölésen a kialakított óvodai gyermekcsoportokat kell érteni.

A „gyermeklétszám” megjelölésen az óvoda alapító okiratában (feladatellátási helyenkénti bontásban is) rögzített felvehető maximális gyermeklétszám értendő.

Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál az „iskolánkénti” megjelölést alkalmazza, azon az iskolát kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, és hogy hány épülete van. Ebben az esetben a helyiség a székhelyen vagy/és a telephelyen (azaz minden feladat ellátási helyen) is kialakítható.

Amennyiben a melléklet a mennyiségi mutatónál az „iskolánként (székhelyen és telephelyen)” megjelölést alkalmazza, úgy valamennyi feladat ellátási helyen kialakítandó a helyiség, biztosítandó a megnevezett eszköz, felszerelés.

Az „osztály” fogalmán a ténylegesen kialakított, a tanórai foglalkozáson együtt résztvevők csoportját, az iskolai osztályközösséget kell érteni.

Ahol a melléklet a mennyiségi mutatónál a „kollégiumonkénti” megjelölést alkalmazza, azon a kollégiumot kell érteni, függetlenül attól, hogy a székhelyen kívül rendelkezik-e telephellyel, és hogy hány épülete van. Ebben az esetben a helyiség a székhelyen vagy/és a telephelyen (azaz minden feladat ellátási helyen) is kialakítható.

1. ÓVODA

(a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodára vonatkozó eltérő követelmények a megjegyzésben külön feltüntetve)

I. HELYISÉGEK

Az egyes helyiségek és az udvar jellemző adatait (alapterület, belmagasság, légköbméter, belső burkolat, megvilágítás) a hatályos építészeti, egészségügyi, munkavédelmi és tűzvédelmi jogszabályok tartalmazzák.

	A	B	C
1.	Eszközök, felszerelések	Mennyiségi mutató	Megjegyzés
2.	csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában is a csoportszoba alapterülete nem lehet kevesebb, mint $2 \text{ m}^2/\text{fő}$
3.	gyermekágy/fektető tároló helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) valamennyi gyermekágy tárolására alkalmas) csoportonként 1	
4.	tornaszoba, sportszertárral	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A tornaszoba kialakítása kötelező. Amennyiben további tornaszoba kialakítása válik szükségessé, úgy a

			<p>gyermek számára aránytalan teher és többletköltség nélkül más nevelési- oktatási intézménnyel-, illetve sportolásra alkalmas létesítmény üzemeltetőjével írásban kötött megállapodás alapján is biztosítható a tornaszoba vagy tornaterem helyiség használata.</p> <p>Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.</p>
5.	logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában a logopédiai és az egyéni foglalkoztatókat külön kell kialakítani
6.	óvodapszichológusi helyiség	ha az óvodapszichológus alkalmazása kötelező óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában helyben alakítandó ki.
7.	játszóudvar	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	közterületen, iskolában is kialakítható, ha adott időben biztosítható a kizárólagos használat az óvoda részére
8.	intézményvezetői iroda	óvoda székhelyén és azon a telephelyen, amelyen az intézményvezető-helyettes, illetve tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása nem kötelező 1	gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani
9.	intézményvezető-helyettesi iroda	ha az óvodában intézményvezető-helyettes alkalmazása kötelező (székhelyen és telephelyen) 1	
10.	tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes	Ha az óvodában tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettes alkalmazása kötelező, székhelyen és telephelyen 1	
11.	óvodatitkári iroda	ha az óvodában az óvodatitkár alkalmazása kötelező óvoda székhelyén 1	Ha óvodában az Nkt. alapján az óvodatitkár alkalmazása kötelezően előírt, a feladatellátáshoz szükséges hely a tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi irodával közösen is kialakítható, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi.
12.	nevelőtestületi és könyvtárszoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A könyvtárszoba abban az esetben alakítható ki a nevelőtestületi szobával együtt, ha azt a helyiség mérete lehetővé teszi. A könyvtárszoba legalább 500 könyvtári dokumentum befogadására legyen alkalmas, az óvodapedagógusok felkészüléséhez.
13.	általános szertár/raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	

14.	többcélú helyiség (szülői fogadásra, tárgyalásra, ünnepek megtartására alkalmas helyiség)	óvodánként (székhelyen vagy telephelyen) 1	
15.	orvosi szoba, elkülönítő szoba	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Az orvosi szoba kialakítása, létesítése nem kötelező, amennyiben az óvoda-egészségügyi szolgálat nyilatkozata szerint a gyermekek ellátása - aránytalan teher és többletköltség nélkül a közelben található egészségügyi intézményben megoldható. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában minden esetben helyben kell kialakítani.
16.	gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában nem alakítható ki másik csoporttal közösen.
17.	gyermekmosdó, WC helyiség	gyermekcsoportonként 1 (WC -nemenként 1)	Gyermeklétszám figyelembevételével. Másik gyermekcsoporttal közösen is kialakítható, ha a helyiség alapterülete, illetve a gyermekek száma azt lehetővé teszi. Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában nem alakítható ki másik csoporttal közösen és ott ahol mozgáskorlátozott gyermeket nevelnek, az akadálymentes WC kialakítása is kötelező.
18.	felöltöző	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat 2	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.
19.	felöltöző mosdó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat 2, vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.
20.	felöltöző WC helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1 amennyiben az óvodai csoportok száma több mint hat, vagy az óvoda épülete emeletes, szintenként 1	Alkalmazotti létszám figyelembevételével. A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.
21.	felöltöző zuhanyzó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	A kialakításnál figyelemmel kell lenni arra is, hogy férfi óvodapedagógusok, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában gyógypedagógusok, konduktorok is alkalmazásba kerülhetnek.
22.	mosó, vasaló helyiség	óvodánként (székhelyen és	

		telephelyen) 1	
23.	szárító helyiség	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol a szárító helyiség a mosó, vasaló helyiséggel együtt kialakítható.
24.	felöltött étkező	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
25.	főzőkonyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.
26.	melegítő konyha	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
27.	tálaló-mosogató	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
28.	szárazáru raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.
29.	földesáru raktár	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.
30.	éléskamra	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Ott ahol a tervezési program szerint, helyben főznek.
31.	karbantartó műhely	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában.
32.	kerekesszék tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) szintenként 2	Gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, ahol mozgáskorlátozott gyermekeket nevelnek.
33.	ételhulladék tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
34.	A fogyatékoság jellege szerint a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai óvodában, tervezési program többet is előírhat.		

II. HELYISÉGEK BÚTORZATA ÉS EGYÉB BERENDEZÉSI TÁRGYAI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
1.	1. Csoportszoba		
2.	óvodai fektető	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült esetén kemény ágybetétek, decubitus matrac egyéni szükséglet szerint; látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén védőszegély (rács).
3.	gyermekszék (ergonomikus)	gyermeklétszám szerint 1	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, lábtartóval és ülökével.
4.	gyermekasztal	gyermeklétszám figyelembevételével	Mozgássérült, látás- és középsúlyos értelmi fogyatékos esetén állítható magasságú, dönthető lapú, peremes, egyszemélyes óvoda asztalok.
5.	fényvédő függöny	ablakonként, az ablak lefedésére alkalmas méretben	
6.	szőnyeg	gyermekcsoportonként, a padló egyötödének lefedésére alkalmas méretben	
7.	járástartó szekrény vagy polc	gyermekcsoportonként 2, sajátos nevelési igényű gyermek esetén további 1	

8.	könyvespolc	gyermekcsoportonként 1	
9.	élősarok állvány	gyermekcsoportonként 1	
10.	textiltároló és foglalkozási eszköztároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
11.	edény- és evőeszköz-tároló szekrény	gyermekcsoportonként 1	
12.	szeméttartó	gyermekcsoportonként 1	
13.	2. Tornaszoba		
14.	tornapad	2	
15.	tornaszőnyeg	1	
16.	bordásfal	2	
17.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő készlet	1	
18.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	Ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel; a pedagógiai programban foglaltak szerint.
19.	3. Logopédiai foglalkoztató, egyéni fejlesztő szoba		
20.	a fogyatékoság típusának megfelelő, a tanulási képességet fejlesztő eszközök		A pedagógiai programban foglaltak szerint.
21.	tükör (az asztal szélességében)	1	
22.	Asztal	1	
23.	Szék	2	Egy gyermek, egy felnőtt.
24.	Szőnyeg	1	
25.	jádektartó szekrény vagy könyvek tárolására is alkalmas polc	1	
26.	4. óvodapszichológusi szoba	Gyermeklétszám szerint	
27.	Asztal	1	
28.	Szék	4	
29.	Szőnyeg	1	
30.	Könyvek, iratok tárolására is alkalmas polc	1	
31.	5. Játszóudvar		
32.	kerti asztal	gyermekcsoportonként 1	
33.	kerti pad	gyermekcsoportonként 2	
34.	Babaház	gyermekcsoportonként 1	
35.	udvari homokozó	gyermekcsoportonként 1	
36.	Takaróháló	homokozónként 1	A homokozó használaton kívüli lefedéséhez.
37.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	V. rész szerint	
38.	6. Intézményvezetői iroda		
39.	íróasztal és szék	1-1	
40.	tárgyalóasztal, székekkel	1	
41.	Telefon	1	
42.	Fax	1	
43.	Könyvszekrény	1	
44.	Iratszekrény	1	
45.	Elektronikus adathordozó szekrény	1	
46.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1 felszerelés	
47.	számítógépasztal és szék	1-1	

48.	7. Intézményvezető-helyettesi, tagintézmény-, intézményegységvezető-helyettesi, óvodatitkári iroda	
49.	(a felszerelések feladatellátás szerint helyezhetők el)	
50.	íróasztal és szék	1-1
51.	Iratszekrény	1
52.	Telefon	1
53.	számítógépasztal és szék	1-1
54.	számítógép, internet hozzáféréssel, perifériákkal	1
55.	8. Nevelőtestületi szoba	
56.	fiókos asztal, ami egyben eszköz előkészítő munkaasztal is	pedagóguslétszám szerint 1
57.	Szék	pedagóguslétszám szerint 1
58.	könyvtári dokumentum	500
59.	Könyvszekrény	2
60.	Fénymásoló	1
61.	Tükör	1
62.	9. Többcélú helyiség	
63.	tárgyalóasztal székekkel	1
64.	10. Orvosi szoba, elkülönítővel	berendezése, felszerelése a vonatkozó jogszabályban előírtak szerint
65.	11. Gyermeköltöző	
66.	öltözőrekesz, ruhatároló, fogas	gyermeklétszám figyelembevételével
67.	Öltözőpad	gyermeklétszám figyelembevételével
68.	12. Gyermekmosdó, WC helyiség	
69.	Törülközőtartó	gyermeklétszám figyelembevételével
70.	Falitükör	mosdókagylónként 1
71.	rekeszes fali polc (fogmosótartó)	gyermeklétszám figyelembevételével

III. TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK

	A	B	C
1.	egyéni tisztálkodó szerek	gyermeklétszám szerint 1	fésű, fogkefe, fogmosópohár
2.	tisztálkodó felszerelések	mosdókagylónként 1	ruhakefe, körömkefe, szappantartó
3.	Fésűtartó	csoportonként 1	
4.	Törülköző	felöltöző és gyermeklétszám szerint 3-3	
5.	Abrosz	asztalonként 3	
6.	Takaró	gyermeklétszám szerint 1	
7.	ágygyműhuzat, lepedő	gyermeklétszám szerint 3-3	

IV. A FELNÖTTEK MUNKAVÉGZÉSÉHEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
1.	szennyes ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
2.	mosott ruha tároló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
3.	Mosógép	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik
4.	Centrifuga	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	ha a mosás helyben történik
5.	Vasaló	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
6.	Vasalóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
7.	Szárítóállvány	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
8.	Takarítóeszközök	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
9.	kerti munkaeszközök, szerszámok	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1-1	ásó, kapa, gereblye, kerti locsolókanna
10.	Hűtőgép	óvodánként 1	
11.	Porszívó	óvodánként 1	

V. A NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK

	A	B	C
1.	1. Játékok, játékeszközök (mennyiség eszközfajtánként)		
2.	különböző játékformák (mozgásos játékok, gyakorló, szimbolikus, szerepjátékok, építő-konstruáló játékok, szabályjátékok, dramatizálás, bábozás, barkácsolás) eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön
3.	mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő, mozgásigényt kielégítő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	csoportszobai és udvari eszközök külön-külön
4.	ének, zene, énekes játékok eszközei	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint
5.	az anyanyelv fejlesztésének, a kommunikációs képességek fejlesztésének eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
6.	értelmi képességeket (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) és a kreativitást fejlesztő anyagok, eszközök	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
7.	ábrázoló tevékenységet fejlesztő eszközök	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint
8.	a természeti-emberi-tárgyi környezet megismerését elősegítő eszközök, anyagok	gyermekcsoportonként a gyermeklétszám figyelembevételével	az óvoda pedagógiai programja szerint

9.	munka jellegű tevékenységek eszközei	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
10.	2. A nevelőmunkát segítő egyéb eszközök		
11.	Televízió	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
12.	magnetofon/CD lejátszó/hangfalak	három csoportonként 1	
13.	diavetítő vagy projektor	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
14.	Vetítővászon	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	
15.	hangszer (pedagógusoknak)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	az óvoda pedagógiai programja szerint
16.	hangszer (gyermekeknek)	gyermekcsoportonként, a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	az óvoda pedagógiai programja szerint
17.	egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	gyermekcsoportonként a gyermekek 30%-ának megfelelő mennyiségben	sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő óvodában; az óvoda pedagógiai programja szerint
18.	projektor vagy írásvetítő	1	

VI. SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYERMEKEK NEVELÉSÉNEK TOVÁBBI SPECIÁLIS ESZKÖZEI

Az e pont alatt felsorolt eszközök, felszerelések helyettesíthetők az adott eszköz, felszerelés funkcióját kiváltó, korszerű eszközzel, felszereléssel

	A	B	C
1.	1. Beszédfogyatékosok		
2.	tükör 120 X 180 cm	csoportonként 1	
3.	logopédiai alapkészlet	csoportonként 1	
4.	2. Hallási fogyatékosok		
5.	Dallamíró	csoportonként 1	
6.	hallásvizsgáló és hallókészülék tesztelő felszerelés	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el és a gyermekek száma nem éri el a tizenhármát, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
7.	vezetékes vagy vezeték nélküli egyéni, illetve csoportos adó-vevő készülék	gyermeklétszám szerint 1	
8.	a különböző nyelvi kommunikációs szinteknek megfelelő kifejezések képi megjelenítésére alkalmas elektronikus információhordozó	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
9.	nyelvi kommunikáció vizuális, auditív megjelenítésének	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	abban az esetben, ha az óvoda a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai

	ellenőrzésére alkalmas eszköz		nevelését a többi gyermekkel azonos óvodai csoportban látja el, és a gyermekek száma nem éri el a tizenötöt, az eszköz használata megoldható másik köznevelési intézménnyel történő együttműködés keretében
10.	szurdologopédiai eszközök	csoportonként 1	
11.	3. Látási fogyatékosok		
12.	Olvasótelevízió	gyermeklétszám figyelembevételével	gyengénlátók, aliglátók számára
13.	hatrekeszes doboz, gombás tábla, szöges tábla, csörgő labda	gyermeklétszám szerint 1	

VII. EGÉSZSÉG- ÉS MUNKA VÉDELMI ESZKÖZÖK

	A	B	C
1.	étel-mintavétel (üvegtartály) készlet	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	amennyiben étel kiosztása folyik
2.	Elsősegélyláda	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint
3.	gyógyszertszekrény (zárható)	óvodánként (székhelyen és telephelyen) 1	a közegészségügyi előírások szerint
4.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint	
5.	amennyiben a betöltött munkakörben a viselete előírt, vagy javasolt, munkaruha	külön jogszabályban meghatározottak szerint	
6.	tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályok szerint	

Záradék

Az óvoda Pedagógiai Programját, a nevelőtestület 2017. május 17.-én tartott határozatképes nevelőtestületi ülésén 100%-os igenlő szavazattal elfogadta.
Pilisszentkereszt, 2017. május 17.

Somogyi Gáborné

Somogyi Gáborné
óvodavezető

Pilisszentkereszt Község Önkormányzatának képviselőtestülete a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programjával *81/2017 (VII. 26.)* sz. önkormányzati határozatával egyetértett.
Pilisszentkereszt, 2017.

Peller Márton
Peller Márton
polgármester

Pilisszentkereszt Szlovák Önkormányzat képviselőtestülete a Pilisszentkereszt Szlovák Nemzetiségi Óvoda Pedagógiai Programjával egyetért.
Pilisszentkereszt, 2017.

Demjén Tamás

Demjén Tamásné
elnök